

Jaarverslag 2018

NN Euro Obligatie Fonds

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	3
2.	Bestuursverslag.....	4
3.	Jaarrekening 2018.....	44
3.1	Balans.....	45
3.2	Winst-en-verliesrekening.....	47
3.3	Kasstroomoverzicht	48
3.4	Toelichting.....	49
3.5	Toelichting op de balans	53
3.6	Toelichting op de winst-en-verliesrekening	71
3.7	Overige algemene toelichtingen	73
3.8	Toelichting Aandelenklasse P.....	76
3.9	Toelichting Aandelenklasse O	79
3.10	Toelichting Aandelenklasse U	82
3.11	Toelichting Aandelenklasse G	85
3.12	Toelichting Aandelenklasse Z.....	88
3.13	Samenstelling van de beleggingen.....	91
4.	Overige gegevens.....	95

1. Algemene informatie

(Subfonds van NN Paraplufonds 4 N.V.)

Directie en beheerder

NN Investment Partners B.V.
Schenkkade 65
2595 AS Den Haag
Internet: www.nnip.nl

Directieleden NN Investment Partners B.V.

S.S. Bapat
H.W.D.G. Borrie
M.C.M. Canisius
V. van Nieuwenhuijzen
J. Schmiedová

Bewaarder

The Bank of New York Mellon SA/NV
Strawinskylaan 337
1077 XX Amsterdam

Accountant

KPMG Accountants N.V.
Papendorpseweg 83
3528 BJ Utrecht

Fund Agent

ING Bank N.V.
Bijlmerplein 888
1102 MG Amsterdam

Bankier

The Bank of New York Mellon SA/NV
Montoyerstraat 46
1000 B-Brussel
België

Transfer Agent

The Bank of New York Mellon SA/NV, Amsterdam Branch
Strawinskylaan 337
1077 XX Amsterdam

2. Bestuursverslag

2.1 Kerncijfers Aandelenklasse P

		2018	2017	2016	2015	2014
Eigen vermogen (x 1.000)	€	229.206	536.969	595.456	679.852	692.782
Aantal geplaatste aandelen (stuks)		6.636.094	14.979.983	15.573.825	17.496.005	17.036.557
Intrinsieke waarde per aandeel	€	34,54	35,85	38,23	38,86	40,66
Transactieprijs	€	34,53	35,83	38,22	38,82	40,60
Uitgekeerd dividend per aandeel	€	1,00	2,21	2,08	2,08	2,66
Netto rendement Aandelenklasse	%	-0,86	-0,45	3,75	0,67	11,52
Rendement van de index	%	0,41	0,68	3,32	1,00	11,10
Relatief rendement	%	-1,27	-1,13	0,43	-0,33	0,42

Meerjarenoverzicht in totalen

Bedragen x € 1.000	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	5.799	13.914	12.099	12.654	10.170
Bedrijfslasten	-1.307	-3.141	-3.277	-3.492	-2.604
Waardeveranderingen	-6.798	-13.098	16.627	-4.908	43.468
Totaal beleggingsresultaat	-2.306	-2.325	25.449	4.254	51.034

Meerjarenoverzicht per aandeel

Bedragen x € 1	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	0,79	0,82	0,73	0,73	0,61
Bedrijfslasten	-0,18	-0,19	-0,20	-0,20	-0,16
Waardeveranderingen	-0,92	-0,77	1,00	-0,28	2,62
Totaal beleggingsresultaat	-0,31	-0,14	1,53	0,25	3,07

2.1.1 Toelichting op de kerncijfers Aandelenklasse P

Opgenomen periode

De vermelde cijfers hebben betrekking op 31 december respectievelijk op de periode 1 januari tot en met 31 december van het betreffende jaar, tenzij anders vermeld.

In verband met de herstructurering in 2014 is de verslagperiode over 2014 afwijkend van het kalenderjaar.

Per 1 april 2014 is NN Euro Obligatie Fonds overgeheveld van NN Paraplufonds 1 N.V. naar NN Paraplufonds 4 N.V. De onder 2014 in het meerjarenoverzicht vermelde cijfers hebben betrekking op de periode 1 april 2014 tot en met 31 december 2014.

Transactieprijs

De transactieprijs betreft de transactiekoers waartegen op de eerste beursdag van de volgende verslagperiode aan- en verkopen in aandelen van Aandelenklasse P van het Subfonds zijn afgewikkeld. Deze transactieprijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel met een vaste op- of afslag ter vergoeding van de aan- of verkoopkosten van de onderliggende 'fysieke' beleggingen.

Indien geen transactie heeft plaatsgevonden op deze beursdag is de opgenomen transactieprijs gelijk aan de intrinsieke waarde.

Netto rendement

Het netto rendement van Aandelenklasse P van het Subfonds is gebaseerd op de intrinsieke waarde per aandeel rekening houdend met (eventuele) dividenduitkeringen. Het relatief rendement betreft het verschil tussen het netto rendement van Aandelenklasse P van het Subfonds en het rendement van de index.

Gemiddeld aantal aandelen

Het gemiddeld aantal aandelen, zoals dat wordt gebruikt in de berekening van het meerjarenoverzicht per aandeel, wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

Kerncijfers per aandeel

De berekende uitkomst in het meerjarenoverzicht per aandeel kan door het moment en aantal van toe- en uittredingen in combinatie met volatiliteit in de resultaatsontwikkeling gedurende de verslaggevingsperiode een afwijkend beeld geven wanneer dit wordt vergeleken met de koersontwikkeling per aandeel over de verslaggevingsperiode.

2.2 Kerncijfers Aandelenklasse O

		2018
Eigen vermogen (x 1.000)	€	194
Aantal geplaatste aandelen (stuks)		5.618
Intrinsieke waarde per aandeel	€	34,57
Transactieprijs	€	34,57
Uitgekeerd dividend per aandeel	€	1,00
Netto rendement Aandelenklasse	%	-0,78
Rendement van de index	%	0,50
Relatief rendement	%	-1,28

Meerjarenoverzicht in totalen

Bedragen x € 1.000		2018
Inkomsten		1.251
Bedrijfslasten		-212
Waardeveranderingen		782
Totaal beleggingsresultaat		1.821

Meerjarenoverzicht per aandeel

Bedragen x € 1		2018
Inkomsten		0,78
Bedrijfslasten		-0,13
Waardeveranderingen		0,49
Totaal beleggingsresultaat		1,14

2.2.1 Toelichting op de kerncijfers Aandelenklasse O

Opgenomen periode

Aandelenklasse O van het Subfonds is op 17 januari 2018 gestart.

De onder 2018 vermelde cijfers hebben betrekking op 31 december respectievelijk op de periode 17 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Transactieprijs

De transactieprijs betreft de transactiekoers waartegen op de eerste beursdag van de volgende verslagperiode aan- en verkopen in aandelen van Aandelenklasse O van het Subfonds zijn afgewikkeld. Deze transactieprijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel met een vaste op- of afslag ter vergoeding van de aan- of verkoopkosten van de onderliggende 'fysieke' beleggingen.

Indien geen transactie heeft plaatsgevonden op deze beursdag is de opgenomen transactieprijs gelijk aan de intrinsieke waarde.

Netto rendement

Het netto rendement van Aandelenklasse O van het Subfonds is gebaseerd op de intrinsieke waarde per aandeel rekening houdend met (eventuele) dividenduitkeringen. Het relatief rendement betreft het verschil tussen het netto rendement van Aandelenklasse O van het Subfonds en het rendement van de index.

Gemiddeld aantal aandelen

Het gemiddeld aantal aandelen, zoals dat wordt gebruikt in de berekening van het meerjarenoverzicht per aandeel, wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

Kerncijfers per aandeel

De berekende uitkomst in het meerjarenoverzicht per aandeel kan door het moment en aantal van toe- en uittredingen in combinatie met volatiliteit in de resultaatsontwikkeling gedurende de verslaggevingsperiode een afwijkend beeld geven wanneer dit wordt vergeleken met de koersontwikkeling per aandeel over de verslaggevingsperiode.

2.3 Kerncijfers Aandelenklasse U

		2018	2017	2016	2015	2014
Eigen vermogen (x 1.000)	€	414.210	427.780	434.277	425.098	440.705
Aantal geplaatste aandelen (stuks)		18.730.862	19.222.789	19.473.400	19.822.092	20.733.429
Intrinsieke waarde per aandeel	€	22,11	22,25	22,30	21,45	21,26
Transactieprijs	€	22,11	22,24	22,29	21,42	21,22
Uitgekeerd dividend per aandeel	€	-	-	-	-	-
Netto rendement Aandelenklasse	%	-0,63	-0,21	3,99	0,89	11,78
Rendement van de index	%	0,41	0,68	3,32	1,00	11,10
Relatief rendement	%	-1,04	-0,89	0,67	-0,11	0,68

Meerjarenoverzicht in totalen

Bedragen x € 1.000	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	9.226	9.617	8.078	7.923	5.453
Bedrijfslasten	-1.072	-1.106	-1.130	-1.121	-760
Waardeveranderingen	-10.842	-9.443	10.014	-2.793	22.810
Totaal beleggingsresultaat	-2.688	-932	16.962	4.009	27.503

Meerjarenoverzicht per aandeel

Bedragen x € 1	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	0,49	0,49	0,41	0,39	0,26
Bedrijfslasten	-0,06	-0,06	-0,06	-0,05	-0,04
Waardeveranderingen	-0,57	-0,49	0,51	-0,14	1,10
Totaal beleggingsresultaat	-0,14	-0,06	0,86	0,20	1,32

2.3.1 Toelichting op de kerncijfers Aandelenklasse U

Opgenomen periode

De vermelde cijfers hebben betrekking op 31 december respectievelijk op de periode 1 januari tot en met 31 december van het betreffende jaar, tenzij anders vermeld.

Op 12 mei 2014 zijn de participaties in Nationale-Nederlanden Rente Fonds omgezet in aandelen in Aandelenklasse U van NN Euro Obligatie Fonds. Met ingang van 12 mei 2014 is Aandelenklasse U hiermee actief. De onder 2014 vermelde rendementscijfers en in het meerjarenoverzicht vermelde cijfers hebben betrekking op de periode 12 mei 2014 tot en met 31 december 2014.

Transactieprijs

De transactieprijs betreft de transactiekoers waartegen op de eerste beursdag van de volgende verslagperiode aan- en verkopen in aandelen van Aandelenklasse U van het Subfonds zijn afgewikkeld. Deze transactieprijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel met een vaste op- of afslag ter vergoeding van de aan- of verkoopkosten van de onderliggende 'fysieke' beleggingen.

Indien geen transactie heeft plaatsgevonden op deze beursdag is de opgenomen transactieprijs gelijk aan de intrinsieke waarde.

Netto rendement

Het netto rendement van Aandelenklasse U van het Subfonds is gebaseerd op de intrinsieke waarde per aandeel rekening houdend met (eventuele) dividenduitkeringen. Het relatief rendement betreft het verschil tussen het netto rendement van Aandelenklasse U van het Subfonds en het rendement van de index.

Gemiddeld aantal aandelen

Het gemiddeld aantal aandelen, zoals dat wordt gebruikt in de berekening van het meerjarenoverzicht per aandeel, wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

Kerncijfers per aandeel

De berekende uitkomst in het meerjarenoverzicht per aandeel kan door het moment en aantal van toe- en uitredingen in combinatie met volatiliteit in de resultaatsontwikkeling gedurende de verslaggevingsperiode een afwijkend beeld geven wanneer dit wordt vergeleken met de koersontwikkeling per aandeel over de verslaggevingsperiode.

2.4 Kerncijfers Aandelenklasse G

		2018	2017	2016	2015	2014
Eigen vermogen (x 1.000)	€	24.825	27.821	34.046	39.663	57.685
Aantal geplaatste aandelen (stuks)		1.124.918	1.252.235	1.528.557	1.851.074	2.715.054
Intrinsieke waarde per aandeel	€	22,07	22,22	22,27	21,43	21,25
Transactieprijs	€	22,06	22,21	22,26	21,41	21,21
Uitgekeerd dividend per aandeel	€	-	-	-	-	-
Netto rendement Aandelenklasse	%	-0,67	-0,25	3,95	0,85	11,76
Rendement van de index	%	0,41	0,68	3,32	1,00	11,10
Relatief rendement	%	-1,08	-0,93	0,63	-0,15	0,66

Meerjarenoverzicht in totalen

Bedragen x € 1.000	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	571	674	706	857	866
Bedrijfslasten	-77	-90	-114	-138	-128
Waardeveranderingen	-676	-699	972	-282	3.505
Totaal beleggingsresultaat	-182	-115	1.564	437	4.243

Meerjarenoverzicht per aandeel

Bedragen x € 1	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	0,49	0,49	0,41	0,39	0,26
Bedrijfslasten	-0,07	-0,07	-0,07	-0,06	-0,04
Waardeveranderingen	-0,58	-0,51	0,57	-0,13	1,07
Totaal beleggingsresultaat	-0,16	-0,09	0,91	0,20	1,29

2.4.1 Toelichting op de kerncijfers Aandelenklasse G

Opgenomen periode

De vermelde cijfers hebben betrekking op 31 december respectievelijk op de periode 1 januari tot en met 31 december van het betreffende jaar, tenzij anders vermeld.

Op 12 mei 2014 zijn de participaties in Obligatiefonds omgezet in aandelen in Aandelenklasse G van NN Euro Obligatie Fonds. Met ingang van 12 mei 2014 is Aandelenklasse G hiermee actief. De onder 2014 vermelde rendementscijfers en in het meerjarenoverzicht vermelde cijfers hebben betrekking op de periode 12 mei 2014 tot en met 31 december 2014.

Transactieprijs

De transactieprijs betreft de transactiekoers waartegen op de eerste beursdag van de volgende verslagperiode aan- en verkopen in aandelen van Aandelenklasse G van het Subfonds zijn afgewikkeld. Deze transactieprijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel met een vaste op- of afslag ter vergoeding van de aan- of verkoopkosten van de onderliggende 'fysieke' beleggingen.

Indien geen transactie heeft plaatsgevonden op deze beursdag is de opgenomen transactieprijs gelijk aan de intrinsieke waarde.

Netto rendement

Het netto rendement van Aandelenklasse G van het Subfonds is gebaseerd op de intrinsieke waarde per aandeel rekening houdend met (eventuele) dividenduitkeringen. Het relatief rendement betreft het verschil tussen het netto rendement van Aandelenklasse G van het Subfonds en het rendement van de index.

Gemiddeld aantal aandelen

Het gemiddeld aantal aandelen, zoals dat wordt gebruikt in de berekening van het meerjarenoverzicht per aandeel, wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

Kerncijfers per aandeel

De berekende uitkomst in het meerjarenoverzicht per aandeel kan door het moment en aantal van toe- en uitredingen in combinatie met volatiliteit in de resultaatsontwikkeling gedurende de verslaggevingsperiode een afwijkend beeld geven wanneer dit wordt vergeleken met de koersontwikkeling per aandeel over de verslaggevingsperiode.

2.5 Kerncijfers Aandelenklasse Z

		2018	2017	2016	2015	2014
Eigen vermogen (x 1.000)	€	997.210	1.057.300	1.157.983	1.223.566	1.228.010
Aantal geplaatste aandelen (stuks)		42.999.269	45.398.994	49.721.630	54.747.834	55.553.702
Intrinsieke waarde per aandeel	€	23,19	23,29	23,29	22,35	22,10
Transactieprijs	€	23,19	23,28	23,28	22,33	22,07
Uitgekeerd dividend per aandeel	€	-	-	-	-	-
Netto rendement Aandelenklasse	%	-0,42	0,00	4,21	1,10	11,52
Rendement van de index	%	0,41	0,68	3,32	1,00	11,10
Relatief rendement	%	-0,83	-0,68	0,89	0,10	0,42

Meerjarenoverzicht in totalen

Bedragen x € 1.000	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	22.657	24.383	21.812	22.749	15.586
Bedrijfslasten	-460	-499	-560	-594	-442
Waardeveranderingen	-27.031	-24.453	29.540	-9.692	64.351
Totaal beleggingsresultaat	-4.834	-569	50.792	12.463	79.495

Meerjarenoverzicht per aandeel

Bedragen x € 1	2018	2017	2016	2015	2014
Inkomsten	0,51	0,51	0,43	0,40	0,27
Bedrijfslasten	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01
Waardeveranderingen	-0,61	-0,52	0,58	-0,17	1,13
Totaal beleggingsresultaat	-0,11	-0,02	1,00	0,22	1,39

2.5.1 Toelichting op de kerncijfers Aandelenklasse Z

Opgenomen periode

De vermelde cijfers hebben betrekking op 31 december respectievelijk op de periode 1 januari tot en met 31 december van het betreffende jaar, tenzij anders vermeld.

In verband met de herstructurering in 2014 is de verslagperiode over 2014 afwijkend van het kalenderjaar.

Op 12 mei 2014 zijn de participaties in ING Rente Basis Fonds omgezet in aandelen in Aandelenklasse Z van NN Euro Obligatie Fonds. Met ingang van 12 mei 2014 is Aandelenklasse Z hiermee actief. De onder 2014 vermelde rendementscijfers en in het meerjarenoverzicht vermelde cijfers hebben betrekking op de periode 12 mei 2014 tot en met 31 december 2014.

Transactieprijs

De transactieprijs betreft de transactiekoers waartegen op de eerste beursdag van de volgende verslagperiode aan- en verkopen in aandelen van Aandelenklasse Z van het Subfonds zijn afgewikkeld. Deze transactieprijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel met een vaste op- of afslag ter vergoeding van de aan- of verkoopkosten van de onderliggende 'fysieke' beleggingen.

Indien geen transactie heeft plaatsgevonden op deze beursdag is de opgenomen transactieprijs gelijk aan de intrinsieke waarde.

Netto rendement

Het netto rendement van Aandelenklasse Z van het Subfonds is gebaseerd op de intrinsieke waarde per aandeel rekening houdend met (eventuele) dividenduitkeringen. Het relatief rendement betreft het verschil tussen het netto rendement van Aandelenklasse Z van het Subfonds en het rendement van de index.

Gemiddeld aantal aandelen

Het gemiddeld aantal aandelen, zoals dat wordt gebruikt in de berekening van het meerjarenoverzicht per aandeel, wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van de uitstaande aandelen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

Kerncijfers per aandeel

De berekende uitkomst in het meerjarenoverzicht per aandeel kan door het moment en aantal van toe- en uittredingen in combinatie met volatiliteit in de resultaatsontwikkeling gedurende de verslaggevingsperiode een afwijkend beeld geven wanneer dit wordt vergeleken met de koersontwikkeling per aandeel over de verslaggevingsperiode.

2.6 Algemene fondsinformatie

NN Euro Obligatie Fonds (hierna aangegeven als 'Subfonds') maakt deel uit van NN Paraplufonds 4 N.V. (voor meer informatie zie paragraaf 2.11 Structuur). Het jaarverslag van NN Paraplufonds 4 N.V. (hierna aangegeven als het 'Fonds') is beschikbaar op de website van de beheerder, www.nnip.nl.

Het Subfonds heeft geen medewerkers in dienst. De directie van het Fonds wordt gevoerd door NN Investment Partners B.V., gevestigd te Den Haag. NN Investment Partners B.V. is tevens de beheerder van het Subfonds en beschikt in die hoedanigheid over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) uit hoofde van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Alle aandelen in NN Investment Partners B.V. worden gehouden door NN Investment Partners International Holdings B.V. Beide entiteiten maken deel uit van NN Group N.V.

NN Investment Partners B.V. maakt deel uit van NN Investment Partners (NN IP), een organisatorische eenheid binnen NN Group N.V. NN IP voert voor de beheerder de beheerhandelingen uit en stelt haar administratieve apparaat ter beschikking aan de Subfondsen. Binnen NN IP is een groot aantal beleggingsactiviteiten van NN Group N.V. gebundeld. Tot deze activiteiten behoren onder andere het beheer en de belegging van gelden van beleggingsinstellingen waarvan NN Investment Partners B.V. het beheer voert. Tevens voert NN Investment Partners B.V. het beheer en de belegging van gelden van de tot NN Group N.V. behorende verzekeringsmaatschappijen.

Voor de beheeractiviteiten wordt, met uitzondering van Aandelenklasse Z, een managementvergoeding in rekening gebracht.

2.7 Doelstelling

Het Subfonds stelt zich ten doel om door middel van actief beheer te komen tot een beter totaal rendement op lange termijn dan de index.

2.8 Beleggingsbeleid

Het Subfonds belegt hoofdzakelijk in een gespreide portefeuille van vastrentende waarden en fondsen die beleggen in vastrentende waarden uitgedrukt in euro. Er wordt direct en indirect (via beleggingsfondsen) belegd in staats- en bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit (met een rating van AAA tot en met BBB- of een gelijkwaardige rating). Het Subfonds kan in beperkte mate beleggen in schuldtitels zonder officiële rating, mits de beheerder daaraan een eigen rating heeft toegekend die tenminste gelijkwaardig is aan de laagste rating zoals hierboven vermeld. Indien beleggingen door marktontwikkelingen op enig moment niet meer minimaal voldoen aan bovengenoemde (minimum) creditrating (door een zgn. downgrade), dan zal de beheerder ernaar streven om dergelijke beleggingen binnen drie maanden te verkopen, tenzij de verkoop van de beleggingen gelet op de marktomstandigheden op dat moment naar inschatting van de beheerder niet in het belang is van beleggers in het Subfonds.

Het Subfonds heeft de mogelijkheid om de beleggingen zowel direct als indirect – bijvoorbeeld door het aangaan van exposure op de betreffende financiële instrumenten via derivaten of beleggingen in andere beleggingsfondsen – aan te houden.

Het Subfonds kan gebruik maken van derivaten zoals opties, futures, warrants, swaps en valutatermijncontracten. Deze kunnen worden toegepast voor het afdekken van risico's en efficiënt portefeuillebeheer. Daarbij kan sprake zijn van hefboomwerking waardoor de gevoeligheid van het Subfonds voor marktbevingen wordt vergroot. Bij het gebruik van derivaten wordt ervoor zorg gedragen dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft. Het risicoprofiel behorende bij het type belegger waarop het Subfonds zich richt, wijzigt niet als gevolg van het gebruik van deze instrumenten.

Naast het bovenstaande geldt ten aanzien van het beleggingsbeleid van het Subfonds het volgende:

- het Subfonds belegt hoofdzakelijk in vastrentende waarden luidende in euro's;
- het Subfonds kan meer dan 35% van het belegde vermogen beleggen in effecten en geldmarktinstrumenten uitgegeven of gegarandeerd door Nederland, Duitsland, Italië, Spanje en Frankrijk dan wel door een openbaar lichaam met verordenende bevoegdheid in bedoelde lidstaten en heeft daartoe een ontheffing gekregen van de AFM overeenkomstig het bepaalde in artikel 136 lid 2 Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen;
- voor zover er in andere valuta's van ontwikkelde landen wordt belegd, wordt ernaar gestreefd het valuta- en renterisico volledig af te dekken.
- voor zover het vermogen niet is belegd in de hiervoor genoemde financiële instrumenten, bestaat de mogelijkheid om het vermogen te beleggen in bepaalde geldmarktinstrumenten (bijvoorbeeld certificates of deposit en commercial paper), geldmarkt beleggingsfondsen of aan te houden in de vorm van liquide middelen;
- om een efficiënt beheer van het vermogen te bevorderen, zullen de liquide middelen van NN Paraplufonds 4 N.V. centraal worden beheerd door de beheerder met als oogmerk het verlagen van het risico door middel van diversificatie waarbij tevens gestreefd zal worden naar het behalen van een zo optimaal mogelijk rendement. Door middel van dit zgn. cash management verwacht de beheerder een beter resultaat te kunnen behalen dan wanneer gelden op individuele basis zouden worden beheerd. In dit verband zal gekozen worden voor een belegging in geldmarkt beleggingsfondsen en/of het aanhouden van deposito's;
- extra inkomsten kunnen worden gegenereerd door het aangaan van "lending transacties" (uitlenen van effecten uit de beleggingsportefeuille);
- het Subfonds kan repurchase agreements aangaan. Het Subfonds kan daarbij optreden als koper (reverse repo) of verkoper (repo);
- met inachtneming van de bepalingen inzake hefboomfinanciering in het Prospectus, is het maximaal verwachte niveau van de brutohefboomwerking (som van de nominale waarden) van het Subfonds 250% en is het maximaal verwachte niveau van de nettohefboomwerking ('commitment' methode) 150%;
- de 'global exposure' van dit Subfonds wordt bepaald volgens de 'relative Value-at-Risk' methode;
- de beheerder van NN Paraplufonds 4 N.V. heeft de bevoegdheid om als debiteur kortlopende leningen aan te gaan ten behoeve van het Subfonds;
- transacties met aan NN Group gelieerde partijen zullen tegen marktconforme voorwaarden plaatsvinden;
- Het Subfonds belegt, in lijn met het beleggingsbeleid, wereldwijd in financiële instrumenten, met door de beheerder goedgekeurde tegenpartijen.

2.9 Dividendbeleid

Aandelenklassen P en O van het Subfonds hanteert een actief dividendbeleid. Het dividend wordt in principe op jaarbasis uitgekeerd aan de aandeelhouders. Aandelenklassen U, G en Z van het Subfonds keren geen dividend uit.

2.10 Index

Bloomberg Barclays Euro-Aggregate.

2.11 Structuur

NN Paraplufonds 4 N.V. is een instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) in de zin van de Wet op het financieel toezicht (Wft). NN Investment Partners B.V. treedt op als beheerder van een icbe als bedoeld in artikel 1:1 Wft en beschikt in die hoedanigheid over een vergunning als bedoeld in artikel 2:69b lid 1, aanhef en onderdeel a van de Wft van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM).

NN Paraplufonds 4 N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal zoals omschreven in artikel 76a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met een open end structuur. Het Fonds zal, bijzondere omstandigheden uitgezonderd, in beginsel elke beursdag aandelen kunnen uitgeven of inkopen. Het Fonds heeft een zogenaamde paraplustructuur, hetgeen betekent dat de gewone aandelen zijn onderverdeeld in verschillende series aandelen, waarbij elke serie aandelen correspondeert met een afzonderlijk Subfonds. NN Paraplufonds 4 N.V. is juridisch eigenaar van het vermogen dat wordt toegerekend aan de afzonderlijke Subfondsen.

Een Subfonds is een administratief afgescheiden gedeelte van het vermogen van het Fonds waarvoor een separaat beleggingsbeleid wordt gevoerd. In de Wft is vastgelegd dat alle normen die (mede) zijn gericht tot het Fonds ook van toepassing zijn op de Subfondsen. Het in elk Subfonds te storten of daaraan toe te rekenen gedeelte van het vermogen van het Fonds wordt overeenkomstig een specifiek beleggingsbeleid afzonderlijk belegd. Zowel de positieve als de negatieve waardeveranderingen in de beleggingsportefeuille van een Subfonds komen ten gunste respectievelijk ten laste van het desbetreffende Subfonds.

Een Subfonds heeft een afgescheiden vermogen waarvoor een wettelijke rangregeling geldt. Hierdoor dient het vermogen van een Subfonds alleen ter voldoening van vorderingen die voortvloeien uit schulden die verband houden met het beheer en het bewaren van het Subfonds en de aandelen in dat Subfonds.

Een Subfonds is onderverdeeld in één of meerdere Aandelenklassen. De Aandelenklassen binnen een Subfonds kunnen onderling verschillen op het vlak van kosten- en vergoedingsstructuur, het minimumbedrag van eerste inleg, eisen aan de hoedanigheid van de beleggers, de valuta waarin de intrinsieke waarde is uitgedrukt, etc.

De eisen aan de hoedanigheid van de beleggers per Aandelenklasse zijn als volgt:

- Aandelenklasse P is een beursgenoteerde aandelenklasse bestemd voor particuliere (niet professionele) beleggers.
- Aandelenklasse O is een aandelenklasse bestemd voor particuliere (niet professionele) beleggers met een advies of vermogensbeheerrelatie met een in aanmerking komende distributeur die vooraf door de beheerder is goedgekeurd.
- Aandelenklasse U is een aandelenklasse bestemd voor aan de beheerder gelieerde verzekeraars ten behoeve van vermogensopbouw.
- Aandelenklasse G is een aandelenklasse bestemd voor door de beheerder goedgekeurde verzekeraars ten behoeve van vermogensopbouw in het kader van zgn. unit linked beleggingsverzekeringen.
- Aandelenklasse Z is een aandelenklasse bestemd voor andere door de beheerder beheerde icbe's en beleggingsinstellingen dan wel professionele beleggers die de managementvergoeding betalen aan de beheerder zelf of aan een aan de beheerder gelieerde partij.

Het Subfonds kent per jaareinde de volgende Aandelenklasse(n), waarbij tevens de belangrijkste karakteristieken per Aandelenklasse zijn gegeven:

Overzicht karakteristieken per Aandelenklasse per 31-12-2018

Aandelenklasse P	Juridische naam	NN Euro Obligatie Fonds - P	
	Commerciële naam	NN Euro Obligatie Fonds	
	Handelssymbool	NNEOF	
	ISIN code	NL0006311797	
	Managementvergoeding*	0,40%	
	Vaste Overige Kostenvergoeding**	0,10%	
	Opslagvergoeding***	0,06%	
	Afslagvergoeding***	0,02%	
Aandelenklasse O	Juridische naam	NN Euro Obligatie Fonds - O	
	Commerciële naam	NN Euro Obligatie Fonds – O	
	ISIN code	NL0012650386	
	Managementvergoeding*	0,28%	
	Vaste Overige Kostenvergoeding**	0,10%	
	Opslagvergoeding***	0,06%	
	Afslagvergoeding***	0,02%	
	Aandelenklasse U	Juridische naam	NN Euro Obligatie Fonds - U
Commerciële naam		NN Rente Fonds	
ISIN code		NL0010622247	
Managementvergoeding*		0,21%	
Opslagvergoeding***		0,06%	
Afslagvergoeding***		0,02%	
Aandelenklasse G		Juridische naam	NN Euro Obligatie Fonds - G
		Commerciële naam	Obligatiefonds
	ISIN code	NL0010622254	
	Managementvergoeding*	0,24%	
	Opslagvergoeding***	0,06%	
	Afslagvergoeding***	0,02%	
	Aandelenklasse Z	Juridische naam	NN Euro Obligatie Fonds - Z
		Commerciële naam	NN Euro Obligatie Fonds – Z
ISIN code		NL0010622262	
Opslagvergoeding***		0,06%	
Afslagvergoeding***		0,02%	

** Managementvergoeding*

Aan de Aandelenklasse wordt een managementvergoeding in rekening gebracht per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van de Aandelenklasse aan het einde van iedere dag.

*** Vaste Overige Kostenvergoeding*

Naast de managementvergoeding worden overige kosten ten laste van de Aandelenklassen gebracht. Voor Aandelenklasse P en O worden deze kosten middels een vaste vergoeding, de Vaste Overige Kostenvergoeding ("VOK") in rekening gebracht, te herleiden naar een jaarpercentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse P en O van het Subfonds aan het einde van iedere dag.

**** Op- en afslagvergoeding*

Betreft aan aandeelhouders in rekening gebrachte vergoeding bij aan- of verkoop van aandelen in het Subfonds. De vergoeding, die wordt berekend door middel van een procentuele op- dan wel afslag op de intrinsieke waarde, dient ter bescherming van de zittende aandeelhouders van het Subfonds en komt ten goede aan het Subfonds.

2.12 Uitgifte en inkoop van aandelen

Het Fonds is een open end beleggingsmaatschappij, hetgeen betekent dat de directie van het Fonds, behoudens uitzonderlijke situaties, op verzoek van beleggers (ingekochte) aandelen zal uitgeven en/of vervreemden ("uitgifte") en gehouden is op verzoek van beleggers aandelen te verkrijgen ("inkoop") tegen de transactieprijs van een aandeel zoals die voor een betreffende beursdag is vastgesteld. De transactieprijs van een aandeel in het Subfonds is de intrinsieke waarde vermeerderd of verminderd met een vaste op- of afslag ter dekking van de aan- en verkoopkosten van 'fysieke' beleggingen. Deze vergoeding dient ter bescherming van de zittende aandeelhouders van het betreffende Subfonds en komt ten goede aan het betreffende Subfonds.

Uitgifte is op iedere beursdag mogelijk. Het Fonds zal op verzoek aandelen uitgeven.

Aandelenklasse P

Aandelen van Aandelenklasse P kunnen worden uitgegeven en ingekocht door tussenkomst van een bank of andere financiële onderneming, die intermediair is in de zin van de Wet giraal effectenverkeer. Uitgifte en inkoop van aandelen is op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam by NYSE Euronext is geopend – hierna te noemen: beursdag – mogelijk. Uitgifte en inkoop van aandelen van Aandelenklasse P geschiedt onder de afhandelingsvoorwaarden zoals gebruikelijk op de effectenbeurs van Euronext Amsterdam by NYSE Euronext.

Het Fonds is met ING Bank overeengekomen dat deze laatste vennootschap als Fund Agent zal fungeren. De Fund Agent is ervoor verantwoordelijk de aan- en verkoopopdrachten zoals die zijn ingelegd in het beursorderboek met betrekking tot Aandelenklasse P van het Subfonds, met inachtneming van de voorwaarden zoals vermeld in het Prospectus, te beoordelen en te accepteren.

Overige aandelenklassen

Aandelen van de overige aandelenklassen kunnen worden uitgegeven en ingekocht door tussenkomst van The Bank of New York Mellon SA/NV te Brussel, België. Uitgifte en inkoop van aandelen van de overige aandelenklassen geschiedt onder de afhandelingsvoorwaarden zoals bepaald in de tussen NN Paraplufonds 4 N.V. en Euroclear Nederland, gevestigd te Amsterdam, ter zake gesloten overeenkomst. De kosten, die verbonden zijn aan het bewaren van aandelen van beleggers in Aandelenklassen O, U, G en Z door The Bank of New York Mellon SA/NV te Brussel, België worden door de beheerder ten laste van de betreffende aandelenklassen gebracht.

De Transfer Agent, zijnde The Bank of New York Mellon SA/NV, is ervoor verantwoordelijk om de uitgifte- en inkoopopdrachten betreffende aandelen van de overige aandelenklassen, zoals die bij haar zijn ingelegd in het orderboek, met inachtneming van de voorwaarden zoals vermeld in het Prospectus, te beoordelen en te accepteren.

2.13 Fiscale aspecten

Het Subfonds maakt onderdeel uit van NN Paraplufonds 4 N.V. dat de status heeft van een vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI) zoals bedoeld in artikel 6a van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Op grond van de status van vrijgestelde beleggingsinstelling in de zin van artikel 6a van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 zal het Fonds zijn vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting over de door haar behaalde resultaten indien aan bepaalde voorwaarden (open end karakter, collectief beleggen, beleggen in financiële instrumenten met toepassing van risicospreiding) wordt voldaan.

Dividenden uitgekeerd op buitenlandse beleggingen zullen veelal onderworpen zijn aan een bronbelasting in het betreffende land. Ook rentebetalingen kunnen onderworpen zijn aan een buitenlandse bronbelasting. Buitenlandse en Nederlandse bronbelasting die is ingehouden ten laste van het Fonds kan in de regel niet worden teruggevraagd of worden verrekend. De vrijgestelde beleggingsinstelling kan in beginsel geen gebruik maken van de Nederlandse verdragen ter voorkoming van dubbele belastingheffing. Buitenlandse bronbelasting zal dus in de regel niet kunnen worden verlaagd en/of teruggevraagd.

Het Fonds is vrijgesteld voor de inhouding van dividendbelasting op al haar uitkeringen indien en voor zover zij een dividenduitkering doet.

Bij de overheveling van NN Euro Obligatie Fonds van NN Paraplufonds 1 N.V. naar NN Paraplufonds 4 N.V. per 1 april 2014 zijn specifieke afspraken gemaakt met de belastingdienst over de in dit Subfonds aanwezige met dividendbelasting beclaimde reserves. Op basis van deze afspraak met de belastingdienst zal het Subfonds de betreffende reserves in een periode van uiterlijk 5 jaar na de overdracht als dividend uitkeren onder inhouding van dividendbelasting. Ultimo 2017 heeft het Subfonds deze reserves geheel uitgekeerd onder inhouding van dividendbelasting. Vanaf 2018 is het Subfonds derhalve uit hoofde van haar fiscale status (VBI) vrijgesteld voor de inhouding van dividendbelasting op eventuele dividenduitkeringen.

2.14 Auditcommissie taken

Voor beleggingsinstellingen welke als organisatie van openbaar belang (OOB) worden gekwalificeerd moet een auditcommissie worden ingesteld. NN IP is op grond van artikel 3 Besluit instelling auditcommissie vrijgesteld van het aanstellen van een auditcommissie. Dit betekent dat de fondsen van NN IP met een OOB status geen auditcommissie hebben. De afwezigheid van een auditcommissie betekent echter niet dat de hierbij behorende taken vervallen, maar dat deze op een andere plaats binnen de NN IP organisatie dienen te zijn belegd. Onderstaand overzicht geeft van de belangrijke toezichthoudende taken van de auditcommissie weer. Binnen NN IP zullen deze taken door de vergadering van houders van prioriteitsaandelen, NNIP Fund Holdings B.V., worden uitgevoerd.

- **Procedure voor aanstellen controlerend accountant**
Het is de taak van de auditcommissie de procedure voor de selectie van de externe accountant vast te stellen.
- **Rapportage door de controlerend accountant**
De auditcommissie is verantwoordelijk voor het doornemen en bespreken van de rapportage van de controlerend accountant, alsmede het monitoren van adequate opvolging.
- **Monitoren onafhankelijkheid controlerend accountant**
De auditcommissie is verantwoordelijk voor het monitoren van de onafhankelijkheid van de controlerend accountant, zowel voorafgaand als gedurende de controleperiode.
- **Goedkeuren non-audit werkzaamheden**
Naast de reguliere controlewerkzaamheden worden door de controlerend accountant jaarlijks ook andere werkzaamheden uitgevoerd. Dit zijn de overige- of niet-controleopdrachten. De auditcommissie is verantwoordelijk voor het vooraf goedkeuren van dergelijke aanvullende diensten als deze door de controlerend accountant worden uitgevoerd.

2.15 Verantwoord beleggen

NN IP hecht veel waarde aan Verantwoord Beleggen (VB) en het bieden van klantgerichte oplossingen. Onze benadering voor VB is gebaseerd op onze beleggingsrichtlijnen en bestaat uit aantal uitgangspunten. Basis is de hantering van de principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (UN PRI).

De richtlijnen houden in dat wij Sociale en Milieu criteria naast uitgangspunten van goed ondernemingsbestuur hanteren in onze beleggingsprocessen en dat wij onze verantwoordelijkheid nemen als aandeelhouder door ons stemrecht uit te oefenen en in dialoog te gaan met ondernemingen en issuers over hun prestaties op het terrein van mens, milieu en maatschappij.

Daarnaast kennen we een aantal uitsluitingen zoals controversiële wapens. In 2018 is daarnaast een restrictie van toepassing geworden op tabaksproductiebedrijven en bedrijven actief in oliezandwinning. Ook bieden we gespecialiseerde duurzame beleggingsfondsen en op maat gemaakte oplossingen voor Verantwoord Beleggen aan.

NN IP is actief betrokken bij internationale initiatieven, waarbij het belang van een verantwoorde beleggingsaanpak voorop staat. In 2018 heeft NN IP zich gecommitteerd aan Living Wage Platform waarbij we ons richten op het betalen van een leefbaar loon in de keten van bedrijven in diverse sectoren.

2.15.1 Gecommitteerd aan UN PRI – het integreren van ESG

Als onderdeel van onze fiduciaire verplichting onderkennen wij dat ESG onderwerpen een belangrijke impact kunnen hebben op het rendement van onze beleggingsportefeuilles. Dit is in meer of mindere mate van toepassing op verschillende ondernemingen, sectoren, regio's en typen beleggingen. ESG integratie is de eerste van zes principes van PRI waaraan wij ons als ondertekenaar hebben gecommitteerd. Dit betekent dat wij ESG factoren inbedden in onze portefeuille analyses en het besluitvormingsproces.

Wij zijn van mening dat integrale ESG analyses betrekking hebben op zowel financiële informatie als belangrijke niet financiële informatie bij de uitvoering van beoordelingen van ondernemingen. Op deze wijze krijgen wij een meer volledig overzicht van kansen en risico's dan wanneer we ons zouden beperken tot uitsluitend financiële informatie. Bij NN IP worden ESG zaken systematisch geïntegreerd in onze producten waarbij wij ons in de markt positioneren met onze leidende rol in de praktische toepassing van ESG integratie.

Materialiteit is voor ons de kern van het ESG integratieproces. Dit betekent bijvoorbeeld dat onze aandelenanalisten kijken naar factoren die op lange termijn een materiële impact hebben op het lange termijn bestaansrecht van ondernemingen en hiermee op het rendement op de koers van het betreffende aandeel. Voor bedrijfsobligaties letten onze analisten op factoren die mogelijk invloed hebben op het operationeel resultaat en kasstromen van ondernemingen en, in uitzonderlijke gevallen, het vermogen van ondernemingen om aan haar verplichtingen tegemoet te komen en de credit rating vast te houden dan wel te verbeteren.

2.15.2 Controversiële wapens en wapenhandel

NN Group N.V. ('NN Group') neemt positie in tegen controversiële wapenhandel, zoals het beschikbaar stellen van wapens aan VN, EU of VS wapenembargolanden. Daarnaast beschouwt NN Group anti-persoonslandmijnen, clustermunitie, munitie met verarmd uranium en biologische of chemische wapens als controversiële wapens. NN Group zal geen beleggingen voor eigen rekening doen in bedrijven die wapens beschikbaar stellen aan VN, EU, of VS wapenembargolanden, of bedrijven die de hiervoor genoemde controversiële wapens produceren, onderhouden of verhandelen. Met uitzondering van index-trackers en expliciete opdrachten van klanten zal NN IP, waar juridisch mogelijk en door ons eenzijdig afdwingbaar, ervoor zorgen dat geld van klanten niet via de door NN IP beheerde beleggingsfondsen in dergelijke bedrijven wordt geïnvesteerd.

NN Group beschouwt kernwapens ook als controversieel. Kernwapens hebben echter een ander karakter aangezien productie, gebruik en proliferatie sterk is gereguleerd door de internationale gemeenschap. Veel technische bedrijven zijn betrokken bij de kernwapenprogramma's van hun respectievelijke overheden. Om ons standpunt ten aanzien van kernwapens in balans te brengen met de grote betrokkenheid door de private sector, sluit ons beleggingsbeleid investeringen uit in bedrijven die betrokken zijn bij kernwapens en daarbij een duidelijke focus hebben op defensie gerelateerde activiteiten.

2.15.3 In dialoog met onze bedrijven

Dialoog en engagement met bedrijven zijn onderdeel van het beleggingsproces als een actieve belegger. Onze analisten, portefeuillemanagers en ESG-specialisten hebben regelmatig overleg met de bedrijven waarin NN IP namens haar klanten belegt. Door de voortdurende dialoog stimuleert NN IP bedrijven om te voldoen aan de milieu-, sociale en bestuurlijke werkwijzen die wij passend achten. NN IP verwacht dat alle bedrijven waarin ze belegt normen, beleid en beheerprocessen implementeert ten aanzien van de potentiële ESG-risico's. Om de dialoog en engagement meer kracht bij te zetten werken we regelmatig samen met andere beleggers. Een belangrijk thema binnen ons dialoog programma is corporate governance en klimaatrisico. NN IP is ervan overtuigd dat ondernemingen met voldoende aandacht voor goed ondernemingsbestuur betere bedrijfsresultaten boeken op de lange termijn. We beschouwen het als onze verantwoordelijkheid om deugdelijk ondernemingsbestuur te bevorderen bij de ondernemingen waarin we namens onze klanten beleggen.

2.15.4 We bieden gespecialiseerde duurzame beleggingsfondsen en oplossingen op maat

NN IP streeft ernaar om te voldoen aan de toenemende vraag naar producten die niet alleen goede financiële resultaten genereren, maar ook maatschappelijke en milieudoelstellingen dienen. Dit doen we door nieuwe producten en diensten te blijven ontwikkelen en op de markt te brengen die in deze behoeften voorzien.

2.15.5 We steunen internationale initiatieven

Door het ondertekenen van internationale initiatieven onderschrijft NN IP haar ambitie en aanpak op het gebied van verantwoord beleggen. Enkele voorbeelden:

- NN IP is sinds 2008 ondertekenaar van de principes voor Verantwoord Beleggen van de door de Verenigde Naties ondersteunde Principles for Responsible Investment. Deze verzameling van wereldwijde best practices helpt effectenhouders en vermogensbeheerders bij het integreren van ESG-kwesties in de beleggingspraktijk.
- NN IP heeft de European SRI Transparency Code van het European Sustainable Investment Forum (Eurosif) ondertekend. Eurosif bevordert de transparantie van het gebruik van ESG uitgangspunten als beleggingscriteria.
- NN Group is ondertekenaar van CDP, een programma dat bedrijven aanspoort om transparant te zijn op het gebied van hun uitstoot van broeikasgassen.
- Het Nederlandse corporate governance forum Eumedion vertegenwoordigt het belang van institutionele beleggers op het gebied van corporate governance en de kwaliteit van het gerelateerde duurzaamheidsbeleid. Het doel hiervan is goed ondernemingsbestuur en kwalitatief duurzaamheidsbeleid vast te houden en verder te ontwikkelen, gebaseerd op de verantwoordelijkheid die Nederlandse institutionele investeerders hebben. Tegelijkertijd wil Eumedion de acceptatie en het toepassen van algemeen geaccepteerde corporate governance standaarden in Nederland, maar vooral ook in Europa, bevorderen. NN IP is lid van het algemeen bestuur van Eumedion en actief lid van de beleggingscommissie, de juridische commissie en de onderzoekscommissie.
- NN Group is lid van de Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). De IIGCC is een netwerk van investeerders dat samenwerkt op het gebied van klimaatverandering. Het IIGCC biedt een platform voor samenwerking en begripsvorming tussen investeerders op het gebied van publiek beleid, investeringen en bedrijfsvoering gericht op lange termijn kansen en risico's rondom klimaatverandering. NN IP participeert in het beleidsprogramma van IIGCC, waarin zaken worden behandeld zoals de kansen en risico's rondom klimaatverandering voor bedrijven alsmede de strategie en effectiviteit in het hiermee omgaan en tenslotte het rapporteren hierover.
- NN IP is lid van het International Corporate Governance Network (ICGN). Deze organisatie bevordert de totstandkoming van effectieve corporate governance standaarden en richtlijnen.

2.16 DUFAS Code Vermogensbeheerders

NN IP is lid van de Dutch Fund and Asset Management Association ('DUFAS'), de brancheorganisatie van de vermogensbeheersector in Nederland. DUFAS behartigt de gemeenschappelijke belangen van deze sector, zowel op het gebied van retail (consumenten) als institutioneel (professionele beleggers).

Op 1 oktober 2014 heeft een bijzondere ledenvergadering van DUFAS plaatsgevonden. Tijdens deze vergadering is de tekst van de door DUFAS, in samenwerking met haar leden, opgestelde Code Vermogensbeheerders (hierna genoemd: 'de Code') unaniem goedgekeurd. De Code geeft antwoord op de vraag wat de klanten van hun vermogensbeheerder mogen verwachten. De Code bestaat uit tien algemene principes, waarbij elk principe is voorzien van een nadere toelichting.

Op de website van de beheerder, www.nnip.nl, is toegelicht op welke wijze de principes van de Code in 2018 zijn toegepast.

2.17 Bewaarder NN Paraplufonds 4 N.V.

De activa van NN Paraplufonds 4 N.V. worden bewaard door The Bank of New York Mellon SA/NV, Amsterdam branch, als de bewaarder van NN Paraplufonds 4 N.V. (de “bewaarder”).

Het eigen vermogen van de bewaarder bedraagt ten minste € 730.000,-.

Tussen de beheerder en bewaarder van NN Paraplufonds 4 N.V. is een schriftelijke overeenkomst inzake beheer en bewaring gesloten. Op hoofdlijnen bevat deze overeenkomst de volgende elementen:

- de bewaarder zorgt ervoor dat de kasstromen van NN Paraplufonds 4 N.V. naar behoren worden gecontroleerd en in het bijzonder dat alle betalingen door of namens beleggers bij de inschrijving op de aandelen ontvangen zijn en dat alle contanten van NN Paraplufonds 4 N.V. geboekt worden op kasgeldrekeningen die op naam van NN Paraplufonds 4 N.V. of op naam van de bewaarder die namens NN Paraplufonds 4 N.V. optreedt, geopend zijn bij (in beginsel) een entiteit zoals beschreven in artikel 18 lid 1 onder a), b) en c) van de Europese Richtlijn 2006/73/EG (een kredietinstelling of een bank waaraan in een derde land een vergunning is verleend).
- de activa van NN Paraplufonds 4 N.V. bestaande uit financiële instrumenten worden bij de bewaarder in bewaring gegeven. De bewaarder houdt alle financiële instrumenten die kunnen worden geregistreerd op een financiële instrumentenrekening in de boeken van de bewaarder in bewaarneming op aparte rekeningen op naam van NN Paraplufonds 4 N.V. Daarnaast houdt de bewaarder alle financiële instrumenten in bewaarneming die fysiek aan de bewaarder kunnen worden geleverd.
- voor de overige activa van NN Paraplufonds 4 N.V. gaat de bewaarder na of NN Paraplufonds 4 N.V. de eigenaar is van deze activa op basis van informatie of documenten die door de beheerder zijn verstrekt dan wel op basis van ander extern bewijsmateriaal. De bewaarder houdt voor deze overige activa een register bij.
- de bewaarder zorgt ervoor dat de verkoop, de uitgifte, de inkoop de terugbetaling en de intrekking van aandelen in NN Paraplufonds 4 N.V. gebeuren in overeenstemming met Nederlands recht, de statuten van NN Paraplufonds 4 N.V. en de daarvoor geldende procedures.
- de bewaarder zorgt ervoor dat de waarde van aandelen in NN Paraplufonds 4 N.V. wordt berekend overeenkomstig Nederlands recht, de statuten van NN Paraplufonds 4 N.V. en de daarvoor geldende procedures.
- de bewaarder voert de aanwijzingen van de beheerder uit, tenzij deze in strijd zijn met Nederlands recht of de statuten van NN Paraplufonds 4 N.V.
- de bewaarder zorgt ervoor dat bij transacties met betrekking tot de activa van NN Paraplufonds 4 N.V. de tegenwaarde binnen de gebruikelijke termijnen wordt overgemaakt aan NN Paraplufonds 4 N.V.
- de bewaarder zorgt ervoor dat de opbrengsten van het NN Paraplufonds 4 N.V. een bestemming krijgen die in overeenstemming is met Nederlands recht en met de statuten van NN Paraplufonds 4 N.V.

De bewaarder treedt bij de bewaring op in het belang van NN Paraplufonds 4 N.V. alsmede de beleggers in NN Paraplufonds 4 N.V.

Op verzoek van beleggers is een afschrift van deze overeenkomst verkrijgbaar bij de beheerder tegen ten hoogste de kostprijs.

Het is de bewaarder toegestaan de bewaartak als omschreven in artikel 22, vijfde lid, richtlijn 2009/65/EU en geïmplementeerd in Nederlandse wet- en regelgeving onder bepaalde voorwaarden uit te besteden aan derden indien daarvoor een objectieve reden bestaat. Dit betreft het door lokale (sub)custodians (laten) uitvoeren van custody activiteiten in landen waar de bewaarder niet zelf een directe participant bij de lokale Central Securities Depository ('CSD') is. Een lijst met de (sub)custodians, waarvan de bewaarder gebruikmaakt, is gepubliceerd op de website van de beheerder. Deze lijst met (sub)custodians kan aan verandering onderhevig zijn. Op verzoek van beleggers is een actueel overzicht van de lokale (sub)custodians, aan wie de bewaarder bewaarnemingstaken heeft uitbesteed, verkrijgbaar bij de beheerder van NN Paraplufonds 4 N.V. tegen ten hoogste de kostprijs.

Volgens Nederlands recht is de bewaarder jegens NN Paraplufonds 4 N.V. of de beleggers aansprakelijk voor het verlies door de bewaarder of door een derde aan wie de bewaarneming van de in bewaarneming genomen financiële instrumenten is overgedragen. In geval van een dergelijk verlies van een in bewaarneming genomen financieel instrument restitueert de bewaarder onverwijld een financieel instrument van hetzelfde type of voor een overeenstemmend bedrag aan NN Paraplufonds 4 N.V. De bewaarder is niet aansprakelijk indien hij kan aantonen dat het verlies het gevolg is van een externe gebeurtenis waarover hij redelijkerwijs geen controle heeft en waarvan de gevolgen onvermijdelijk waren, ondanks alle inspanningen om deze te verhinderen.

De bewaarder is jegens NN Paraplufonds 4 N.V. of de beleggers eveneens aansprakelijk voor alle andere verliezen die zij ondervinden doordat de bewaarder zijn verplichtingen met opzet of door nalatigheid niet naar behoren nakomt.

2.18 Voornaamste risico's en onzekerheden

Aan beleggingen in het Subfonds zijn financiële kansen, maar ook financiële risico's verbonden. De waarde van de beleggingen kan zowel stijgen als dalen en aandeelhouders van het Subfonds kunnen mogelijk minder terugkrijgen dan zij hebben ingelegd. Een spreiding van de beleggingen zal naar verwachting een dempend effect op deze risico's kunnen hebben.

Een totaaloverzicht van de risico's waarbij de risico's van het Subfonds zijn geordend naar 'groot, middelgroot en klein' is opgenomen in het Prospectus. In het geval van nieuwe regelgeving op het gebied van risicomanagement, wordt informatie toegevoegd. De voornaamste risico's welke het Subfonds loopt zijn:

Marktrisico

Het Subfonds is gevoelig voor waardeveranderingen van de beleggingen als gevolg van fluctuatie van prijzen in financiële markten zoals de aandelen of vastrentende markten (marktrisico). Daarnaast kunnen ook de prijzen van de individuele instrumenten, waarin het Subfonds belegt, fluctueren. Indien het Subfonds gebruik maakt van derivaten zoals omschreven onder "Beleggingsbeleid", kunnen deze toegepast worden voor zowel het afdekken van risico's als efficiënt portefeuillebeheer. Daarbij kan ook sprake zijn van hefboomwerking, waardoor de gevoeligheid van het Subfonds voor marktbevingen wordt vergroot.

Om de marktrisico's te beperken worden de beleggingen over diverse landen, sectoren en/of ondernemingen gespreid. Een overzicht van de samenstelling van de portefeuille per balansdatum is opgenomen in de Samenstelling van de beleggingen.

In de paragraaf 'Fondsspecifieke ontwikkelingen in 2018' van het bestuursverslag is een nadere toelichting opgenomen over het eventuele gebruik van derivaten in de verslagperiode.

De volatiliteit wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie; deze wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden. De standaarddeviatie bedroeg 2,94% ultimo 2018 (ultimo 2017: 3,61%).

De tracking error is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de index. De tracking error wordt berekend op maandbasis over een periode van 36 maanden. De tracking error bedroeg 1,22% ultimo 2018 (ultimo 2017: 0,88%).

Renterisico

Bij een belegging in vastrentende waarden wordt renterisico gelopen. Dit risico doet zich voor wanneer de rentevoeten van de voornaamste valuta's van een effect fluctueren. Wanneer rentes dalen, is de algemene verwachting dat de waarde van vastrentende effecten stijgt. Omgekeerd, wanneer rentes stijgen, is de algemene verwachting dat de waarde van vastrentende effecten daalt.

Informatie over de duratie van de portefeuille per balansdatum is opgenomen in de toelichting op de balans onder Renterisico.

Valutarisico

Indien kan worden belegd in (effecten luidende in) andere valuta's dan de valuta waarin het Subfonds is genoteerd, kunnen valutashommelingen zowel een positieve als een negatieve invloed hebben op het beleggingsresultaat.

Een overzicht met informatie over de valutapositie van de portefeuille per balansdatum is opgenomen in de toelichting op de balans onder Valutarisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico's kunnen ontstaan wanneer een bepaalde onderliggende belegging moeilijk te verkopen is. Doordat het Subfonds in incurante effecten kan beleggen, bestaat het risico dat het Subfonds niet de mogelijkheid heeft om financiële middelen vrij te krijgen die nodig kunnen zijn om aan bepaalde verplichtingen te voldoen.

Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid. De kasstroom van het Subfonds was in de verslagperiode ruim voldoende om de in- en uitstroom van kapitaal te beheren.

Kredietrisico

Beleggers moeten ten volle beseffen dat elke belegging tot kredietrisico's kan leiden. Obligaties en schuldbewijzen houden een feitelijk kredietrisico in op de emittent. Dat risico kan worden gemeten aan de hand van de kredietrating van de emittent. Obligaties en schuldbewijzen die door een emittent met een lage rating zijn uitgegeven, gaan doorgaans gepaard met een hoger kredietrisico en een grotere kans dat de emittent in gebreke blijft dan obligaties en schuldbewijzen van emittenten met een hogere rating. Als de emittent van obligaties of schuldbewijzen in financiële of economische problemen geraakt, waardoor het kredietrisico toeneemt en de rating waarschijnlijk verlaagd wordt, dan kan dat een invloed hebben op de waarde van de obligaties of schuldbewijzen (die volledig waardeloos kunnen worden).

Een overzicht met informatie over de ratingposities van de portefeuille per balansdatum is opgenomen in de toelichting op de balans onder Kredietrisico.

Emittent wanbetalingsrisico

Naast de algemene trends op de financiële markten kunnen ook specifieke ontwikkelingen in verband met de emittent de waarde van een belegging beïnvloeden. Zelfs een zorgvuldige effectenselectie kan bijvoorbeeld niet het risico uitsluiten van een verlies als gevolg van een waardedaling van de activa van een emittent. Het gebruik van kredietderivaten, indien vermeld in het beleggingsbeleid van het Subfonds, kan een kredietrisico met zich meebrengen.

Inzicht in risico's

De bereidheid risico's en zekerheden aan te gaan en al dan niet te verschuiven of af te dekken (risicobereidheid) vormen een integraal onderdeel van het beleggingsbeleid zoals gevoerd over de verslagperiode en zoals opgenomen in de paragraaf 'Fondsspecifieke ontwikkelingen in 2018'.

Inzicht in relevante risico's gedurende de verslagperiode wordt als volgt verkregen:

- In de toelichting op het gevoerde beleggingsbeleid gedurende de verslagperiode worden in de paragraaf "Risicobereidheid en risicobeleid binnen het gevoerde beleggingsbeleid" de belangrijkste ontwikkelingen, afwegingen en beslissingen ten aanzien van het gevoerde risicobeleid toegelicht.
- In de toelichting op de balans worden de specifieke risico's ten aanzien van het gebruik van financiële instrumenten weergegeven.
- Het opgenomen overzicht Samenstelling van de beleggingen biedt informatie inzake de mate van spreiding van beleggingen op het gebied van zowel regio en valuta als per individuele naam, alsmede inzake rentepercentage en resterende looptijd per belegging in geval van vastrentende beleggingen en geeft daarmee onder meer een indicatie van prijsrisico's per verslagmoment.
- Voor afgeleide financiële instrumenten die op verslagmoment onderdeel van de portefeuille uitmaken, is in de toelichting op de jaarrekening een nadere specificatie opgenomen.
- In de toelichting op de balans wordt het tegenpartijrisico opgenomen. Waar van toepassing is hier informatie over het gebruik van onderpand (collateral) opgenomen.
- In de toelichting op de balans is informatie opgenomen inzake de hefboomfinanciering. Hefboomfinanciering is de methode waarmee de beheerder de positie van het Subfonds met geleend geld of geleende effecten, met een hefboom in de vorm van derivatenposities of anderszins vergroot.
- In de toelichting op de balans is informatie opgenomen met betrekking tot duratie en credit ratings van de portefeuille. De duratie is een maatstaf voor de gevoeligheid van vastrentende portefeuilles voor wijzigingen in de marktrente.
- Het overzicht Valutapositie dat is opgenomen in de toelichting op de balans geeft inzicht in de mate waarin de activa en passiva van het Subfonds in euro dan wel in andere valuta luiden, met inbegrip van de afgeleide financiële instrumenten, zoals valutatermijncontracten, die daaraan mede sturing geven.
- Indien het Subfonds effecten uitleent, wordt in de toelichting op zowel de balans als de winst-en-verliesrekening nadere informatie verstrekt waarmee inzicht wordt verkregen in de specifieke risico's en de beheersing van die risico's.

2.19 Risicobeheer

Ten aanzien van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle heeft de beheerder het NN Group Internal Control Framework als uitgangspunt gekozen. Conform het NN Group Internal Control Framework zijn alle kernprocessen opgenomen inclusief de belangrijkste risico's per proces. Voor ieder van deze risico's zijn de belangrijkste 'controls' gedefinieerd welke regelmatig worden gemonitord en getest om zekerheid te verkrijgen dat wordt voldaan aan interne en externe regelgeving. Periodiek worden op systematische wijze de significante risico's bepaald. Het bestaande stelsel van interne beheersingsmaatregelen mitigeert deze risico's. Jaarlijks wordt er ook een ISAE3402 verklaring afgegeven ten behoeve van de institutionele klanten.

De bedrijfsvoering van de beheerder, voor zover die van toepassing is op de activiteiten van de beleggingsinstelling, is mede gericht op het beheersen van operationele risico's. In de paragraaf "Verklaring omtrent de bedrijfsvoering" wordt nader ingegaan op de inrichting van de bedrijfsvoering van de beheerder.

NN Investment Partners B.V., de beheerder van het Subfonds, bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Subfonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder voortdurend blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het Prospectus zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fondsspecifieke interne uitvoeringsrichtlijnen. Dergelijke richtlijnen zijn onder meer gesteld ten aanzien van de mate van spreiding van de portefeuille, de kredietwaardigheid van debiteuren, de kwaliteit van marktpartijen waarmede zaken worden gedaan en de liquiditeit van de beleggingen.

Zo zal een brede en goede spreiding van de beleggingen naar verwachting een dempend effect hebben op onderkende prijsrisico's, terwijl selectie op kredietwaardigheidsniveau en limietbewaking de mogelijkheid scheppen om kredietrisico's te beheersen. Liquiditeitsrisico's kunnen worden beperkt door hoofdzakelijk in courante, beursgenoteerde effecten te beleggen.

Het Subfonds kan door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten prijsrisico's zoals valuta- en renterisico's afdekken of sturen. Tevens bieden deze instrumenten mogelijkheden tot efficiënt portefeuillebeheer, bijvoorbeeld bij anticipatie op in- en uitstroom. Deze derivaten kunnen worden toegepast voor zowel het afdekken van risico's, efficiënt portefeuillebeheer als verhoging van het rendement. Hierbij kan ook sprake zijn van hefboomwerking, waardoor de gevoeligheid van het Subfonds voor marktbevingen wordt vergroot. Daarnaast zullen derivaten zodanig worden gebruikt dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft.

2.20 Hefboomfinanciering en Value-at-Risk

Hefboomfinanciering is de methode waarmee de beheerder de positie van een Subfonds met geleend geld of geleende effecten, met een hefboom in de vorm van derivatenposities of anderszins vergroot.

In de toelichting op de balans is vermeld of de commitment, relatieve Value-at-Risk of absolute Value-at-Risk methode gebruikt wordt, dit in overeenstemming met de relevante ESMA Guidelines 10-788. Voor Subfondsen die de Commitment methode gebruiken, mag de totale economische blootstelling niet groter zijn dan 100% van de Net Asset Value van het Subfonds.

Als voor het Subfonds de relatieve Value-at-Risk-benadering of de absolute Value-at-Risk-benadering wordt gebruikt, dan is de verwachte maximale hefboomfinanciering vermeld. Daarnaast wordt voor Subfondsen, waar de relatieve Value-at-Risk-benadering wordt gebruikt, ook de betreffende index (referentieportefeuille) vermeld.

De verwachte maximale hefboomfinanciering van het Subfonds wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de economische positionering van het Subfonds en de Net Asset Value.

De maximale hefboomfinanciering die het Subfonds mag gebruiken, wordt uitgedrukt als percentage ten opzichte van de Net Asset Value van het Subfonds. Dit percentage wordt berekend: i) in overeenstemming met de commitment methode (nettohefboomwerking) en ii) op basis van de som van de nominale waarde van de derivaten (brutohefboomwerking).

Voor de nettohefboomwerking worden risico reducerende methodes toegepast zoals saldering of afdekking (in het Engels wordt dit "netting" en "hedging" genoemd) overeenkomstig de vereisten onder de relevante richtlijnen. De maximale hefboomfinanciering berekend volgens de netto-methode houdt rekening met netting en/of hedging, terwijl de maximale hefboomfinanciering berekend volgens de bruto-methode geen rekening houdt met eventuele netting en hedging van posities.

Ongeacht de gebruikte hefboommethodologie is de berekende hefboomwerking slechts een indicator en geen officiële restrictie. De hefboom in het Subfonds kan hoger zijn dan de hefboom die het Prospectus vermeldt, zolang deze in lijn blijft met het risicoprofiel en de Value-at-Risk limiet. Afhankelijk van marktbevingen kan het verwachte niveau van hefboomwerking variëren in de tijd. In geen geval zal het gebruik van derivaten of andere financiële instrumenten tot gevolg hebben dat de beheerder kan afwijken van het beleggingsbeleid zoals uiteengezet in het Prospectus.

Zodra de hefboomfinanciering 0% overschrijdt, is er sprake van hefboomwerking voor het Subfonds. Een hefboomfinanciering van 0% impliceert dat er geen sprake is van hefboomwerking en de economische positionering van het Subfonds gelijk is aan de Net Asset Value.

De nettohefboom van het Subfonds is een van de risicofactoren en geeft derhalve geen volledig beeld van het risicoprofiel van het Subfonds. Voor een volledig beeld van het risicoprofiel van het Subfonds wordt verwezen naar de beschrijving van het beleggingsbeleid en het risicoprofiel in het Prospectus.

Het gebruik van derivaten (van onderliggende activa afgeleide financiële instrumenten) veroorzaakt hefboomwerking. Hefboomwerking ontstaat wanneer voor een bescheiden bedrag derivaten worden aangekocht ten opzichte van de kosten van het rechtstreeks verwerven van de onderliggende activa. Hoe groter de hefboom, hoe groter de variatie in de prijs van het derivaat in het geval van een schommeling in de prijs van de onderliggende waarde. De potentie en het risico van een derivaat neemt derhalve dienovereenkomstig toe met een toename van de hefboom. Hierbij moet worden aangemerkt dat derivaten ook voor beter risicobeheer kunnen worden aangewend. Er is geen garantie dat de doelstelling door het gebruik van deze derivaten zal worden gehaald.

2.21 MiFID II

Met ingang van 3 januari 2018 is MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive) van kracht in Europa. MiFID II is onder meer van toepassing op beleggingsondernemingen en asset managers die beleggingsdiensten verlenen. MiFID II betreft een herziening van in 2007 ingevoerde wetgeving (MiFID I). Met MiFID II wordt getracht om meerdere doelen te bereiken. Deze doelen betreffen het verhogen van efficiency en transparantie ten aanzien van de marktinfrastructuur en het regelen van handel in financiële instrumenten. Daarnaast is een belangrijk doel van MiFID II verdergaande beleggersbescherming.

Concrete wijzigingen die het gevolg zijn van MiFID II betreffen onder meer de kwalificatie van research als provisie. Researchkosten waren voorheen onderdeel van de transactiekosten. Een beleggingsonderneming mag na 3 januari 2018 nog steeds gebruik maken van research mits zij voor de research betaalt of de researchkosten bij haar klanten in rekening brengt. NN IP heeft er voor gekozen om de researchkosten voor eigen rekening te nemen. Andere concrete wijzigingen betreffen eisen ten aanzien van productontwikkeling die ervoor dienen te zorgen dat producten aansluiten bij de situatie van de klant, geschiktheidseisen voor beleggingsdienstverlening aan professionele beleggers en additionele rapportagevereisten bijvoorbeeld bij een daling van de waarde van de portefeuille van meer dan 10% in geval van individueel vermogensbeheer. Daar waar de NN IP in scope is van MiFID II vereisten heeft zij de wettelijke vereisten geadresseerd in klantinteracties, processen en organisatiecultuur.

2.22 Ontwikkelingen gedurende de verslagperiode

In deze paragraaf worden de belangrijkste algemene ontwikkelingen en fondsspecifieke ontwikkelingen opgenomen. Hierbij wordt tevens de impact op het (relatief)rendement van het Subfonds nader toegelicht.

2.22.1 Algemene financieel economische ontwikkelingen in 2018

- In 2018 namen de rendementen in bijna alle beleggingscategorieën af. Dit kwam door verschillende factoren: de Federal Reserve (Fed) begon de rente effectief te verhogen, het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China dreigde economisch gezien roet in het eten te gooien en aan het begin van het jaar waren de waarderingen in veel beleggingscategorieën aan de hoge kant.
- De wereldwijde groei is vorig jaar gestabiliseerd. De onderliggende regionale verschillen zorgden voor minder stabiele kapitaalstromen en daarmee voor fluctuerende wisselkoersen, vooral in de vorm van een hogere Amerikaanse dollar als gevolg van een versoepeling van het begrotingsbeleid. Deze trend werd versterkt door een zwakker groeimomentum in Europa en Japan, waar de groei eind 2017 zeer solide was. Vanwege de regionale groeiverschillen werd verwacht dat ook het monetaire beleid uiteen zou lopen. Dit stuwde de koers van de dollar nog verder op. De markten hadden het onder deze omstandigheden moeilijk. Sommige segmenten waarin veel werd belegd, reageerden sterk op de stijging van de financieringskosten in dollars.
- De Amerikaanse economie groeide in bijna heel 2018 sterk, dankzij eenmalige gunstige effecten van belastingverlagingen van president Trump. Fundamenteel gezien werd de groei positief beïnvloed door een sterke wisselwerking tussen de inkomsten en de bestedingen van zowel consumenten als bedrijven. Met zijn belastingbeleid wist Donald Trump de negatieve gevolgen van zijn protectionisme voor de Amerikaanse groei en de aandelenmarkt te verhullen. Hierdoor kon hij zich in handelsconflicten agressiever opstellen. Dit beleid zorgde er ook voor dat de Fed zich gesterkt voelde in een verdere verhoging van de rente, waardoor de dollar steeg.
- De Fed verhoogde de rente vorig jaar vier keer (in maart, juni, september en december), telkens met 25 basispunten. In de loop van het jaar kreeg de Fed het steeds moeilijker door de combinatie van een soepeler begrotingsbeleid en protectionisme in de VS. In zekere zin gaf dit de centrale bank vertrouwen in haar geleidelijke renteverhogingen. Het beleid van Trump zorgde er echter ook voor dat Fed-voorzitter Jerome Powell constant zorgvuldig moest laveren tussen oververhitting van de binnenlandse markt en externe risico's die van invloed kunnen zijn op de Amerikaanse economie.
- De Europese Centrale Bank (ECB) kondigde aan het begin van het jaar al aan dat zij haar kwantitatieve versoepeling in het vierde kwartaal zou beëindigen. De ECB hield woord, al benadrukte voorzitter Mario Draghi dat de centrale bank dit middel indien nodig opnieuw kan inzetten.
- De Bank of Japan hield in 2018 vast aan haar rentecurvebeleid en haar opkoopprogramma voor obligaties. Na vijf jaar en opkopen ter waarde van USD 3,5 biljoen ligt de inflatie nog altijd onder de beoogde 2%. Dit komt doordat er al meer dan tien jaar sprake is van deflatieverwachtingen. Om die te koppelen aan de 2%-doelstelling, is een langere periode van oververhitting nodig die ervoor zorgt dat de inflatie versnelt.

- Op politiek vlak waren er gedurende heel 2018 handelsspanningen. Aan het begin van het jaar introduceerde Trump importheffingen op USD 60 miljard aan Chinese goederen en op aluminium en staal uit een aantal landen. Deze spanningen liepen in het tweede en derde kwartaal verder op, waardoor er veel onzekerheid ontstond over hoe protectionistisch het beleid zou worden. Vooral opkomende economieën hadden last van de zorgen over de gevolgen voor de groeivoorzichten van China en andere handelspartners van de VS op de lange termijn. Begin december spraken president Trump en zijn Chinese ambtgenoot Xi af om drie maanden lang geen nieuwe importheffingen in te voeren.
- In Europa voerde de Brexit de boventoon. Aan het eind van het jaar bereikte de Britse premier Theresa May wel een uittredingsakkoord met de leiders van de Europese Unie, maar dit is slechts voorlopig. Een 'No Deal' behoort nog steeds tot de mogelijkheden. Het Britse parlement zou in december over het voorlopige akkoord stemmen, maar dit werd uitgesteld.
- In Europa namen de politieke spanningen ook toe door de toename van het populisme in Italië en Frankrijk. In Italië resulteerden de verkiezingen van maart in een parlement zonder meerderheid en een coalitie tussen Lega en de anti-establishmentpartij Vijfsterren. De nieuwe populistische regering voerde een maandenlange begrotingsdiscussie met de ECB. Hoewel ze eind december eindelijk een compromis bereikten, was de binnenlandse vraag in Italië toen al fors verslechterd. Dit zorgde voor een afnemend vertrouwen onder ondernemers. In Frankrijk leidden protesten van de 'gele hesjes' in de laatste weken van het jaar tot rellen. President Macron moest gas terugnemen en concessies doen aan de demonstranten.
- Wereldwijd herstelden aandelen van een zwak eerste kwartaal en behaalden in euro's gemeten een halfjaarresultaat van +3,6%. Dit bleek echter niet duurzaam. Sterker nog, aandelen verloren flink in de tweede jaarhelft en de laatste drie maanden vormden zelfs een van de slechtste kwartalen van de afgelopen 45 jaar. Wat betreft sectoren deden nutsbedrijven en gezondheidszorg het goed met jaarwinsten van respectievelijk 8,1% en 8,2%. De meeste sectoren eindigden echter in de min, waarbij de financiële sector, energie en basismaterialen dubbelcijferige verliezen leden. De waarderingen van Europese aandelen eindigden veel lager dan die van aandelen uit de VS; in de afgelopen 20 jaar kwamen vergelijkbare verschillen in de koers-winstverhoudingen slechts twee keer voor.
- Hoewel 2018 goed begon voor obligatiespreads, ging het vanaf februari bergafwaarts. Dit had meerdere oorzaken. Aan het begin van het jaar waren de waarderingen over het algemeen krap, na jaren met een lage volatiliteit en instroom in de categorie als gevolg van de zoektocht naar rendement. De combinatie van krappe waarderingen en de richting van het monetaire beleid was nadelig voor obligatiespreads. De toegenomen politieke risico's en de economische onzekerheid zorgden er uiteindelijk voor dat beleggers hun positionering aanpasten. Door zorgen om opkomende markten stegen de spreads op obligaties uit deze landen. Dit effect werd nog versterkt door valutatrends en de dalende grondstoffenprijzen. In Europa leidden zorgen over Italië tot hogere spreads op zowel investment grade- als high yield-obligaties. Hierdoor zijn de spreads weer beland op de niveaus van begin 2017 of 2016.
- Alleen veilige staatsobligaties boden in 2018 enig soelaas, want de onzekerheid op de wereldwijde markten dreef beleggers richting veilige categorieën. Dit leidde aan het eind van het jaar tot lagere rentes op veilige staatsobligaties. De Amerikaanse 10-jaarsrente daalde in december met 30 basispunten, terwijl de 10-jaarsrente op Duitse staatsobligaties (Bunds) 7 basispunten inleverde. Ondanks de sterke dalingen in november en december steeg de Amerikaanse 10-jaarsrente in 2018 per saldo toch met 28 basispunten. De 10-jaarsrente op Duitse Bunds daalde in 2018 al met al met 19 basispunten.

- In de tweede helft van 2018 raakte de olieprijs in een vrije val. De gezamenlijke olieproductie van Saudi-Arabië, Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten, Irak en Rusland nam tussen mei en december met ongeveer 1,4 miljoen vaten per dag toe. Hierdoor was het aanbod veel groter dan de vraag. De olieprijs daalde in drie maanden tijd van 75 dollar (West Texas Intermediate) naar 45 dollar per vat. Begin december sprak de OPEC+ af om de productie met 1,2 miljoen vaten per dag te beperken om de markt weer in evenwicht te brengen.
- Opkomende markten kregen in 2018 te maken met een correctie. Vanaf het eind van de eerste jaarhelft verslechterde de financiële omstandigheden. Opkomende markten bleven per saldo duidelijk achter bij ontwikkelde markten, zowel voor aandelen als obligaties. Dit kwam vooral door het protectionisme van Trump en de enigszins afgenomen zoektocht naar rendement als gevolg van de sterkere dollar en de hogere Amerikaanse rentes.

2.22.2 Fondsspecifieke ontwikkelingen in 2018

Marktontwikkelingen

2018 was voor vrijwel alle beleggingscategorieën geen makkelijk jaar. Vooral de risicovollere beleggingen hadden het moeilijk, zoals aandelen, maar ook bedrijfsobligaties lieten tegenvallende rendementen zien. Dit kwam door verschillende factoren: de Federal Reserve (Fed) voerde verdere renteverhogingen door, het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China hield aan, maar ook de onzekerheden in Europa, zoals de Brexit, de 'gele hesjes' in Frankrijk en de politieke onrust rond de begroting in Italië zorgden voor veel onrust.

De financiële markten werden in 2018 veel meer gedomineerd door de wereldwijde politieke ontwikkelingen en minder door de centrale banken, zoals dat in de voorgaande jaren het geval is geweest.

De wereldwijde economische groei is gedurende het verslagjaar gestabiliseerd. De onderliggende regionale verschillen zorgden voor minder stabiele kapitaalstromen en mede daardoor voor fluctuerende wisselkoersen. De Amerikaanse dollar apprecieerde als gevolg van een versoepeling van het begrotingsbeleid. Deze trend werd versterkt door een zwakker groeimomentum in Europa en Japan, waar de groei eind 2017 nog zeer solide was. Vanwege de regionale groeiverschillen werd verwacht dat ook het monetaire beleid uiteen zou lopen. Dit stuwde de koers van de dollar nog verder op. De markten hadden het onder deze omstandigheden moeilijk.

Aan de nominale zijde van de economie blijft de inflatie (ruim) onder de doelstelling van de centrale banken. De gematigde inflatie is de belangrijkste reden waarom de Fed en de Europese Centrale Bank (ECB) hun beleid zeer geleidelijk kunnen normaliseren, ondanks de sterke economische groei.

De ECB kondigde aan het begin van het jaar al aan dat zij haar kwantitatieve versoepeling in het vierde kwartaal zou beëindigen. De ECB hield woord, al benadrukte voorzitter Mario Draghi dat de centrale bank dit middel indien nodig opnieuw kan inzetten. De ECB zal de rente naar verwachting op zijn vroegst in september 2019 voor het eerst verhogen.

Hoewel 2018 goed begon voor obligatiespreads, ging het vanaf februari bergafwaarts. Alleen veilige staatsobligaties boden in 2018 enig soelaas, want de onzekerheid op de wereldwijde markten dreef beleggers richting veilige categorieën. Dit leidde aan het eind van het jaar tot lagere rentes op veilige staatsobligaties. De Amerikaanse tienjaarsrente daalde in december met 30 basispunten, terwijl de tienjaarsrente op Duitse staatsobligaties (Bunds) 7 basispunten inleverde. Ondanks de sterke dalingen in november en december steeg de Amerikaanse tienjaarsrente in 2018 per saldo met 28 basispunten. De tienjaarsrente op Duitse Bunds daalde wel in 2018, al met al met 18 basispunten naar 0,25%.

Gevoerd beleggingsbeleid

De verantwoording over het gevoerde beleggingsbeleid is gebaseerd op de bruto performance van het Subfonds over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018. Deze bruto performance betreft de performance van het Subfonds zoals is opgenomen in de paragraaf kerncijfers exclusief de kosten die gemaakt zijn voor het beheer van het Subfonds.

Duratie & Curve

Gedurende de verslagperiode hebben we in de portefeuille een actief beleid gevoerd om te anticiperen op de renteontwikkelingen. In de eerste negen maanden had de portefeuille veelal een laag renterisico (lage duratie), om op die manier de portefeuille te positioneren voor een rentestijging. In het vierde kwartaal hebben we de duratie verhoogd, omdat de risicoaversie op de financiële markten fors toenam door de politieke onzekerheid en de economische groeivertraging. Dit leverde een positieve bijdrage aan de performance van het Subfonds.

In 2018 bleef de inflatie achter bij de verwachtingen. Daardoor was de overwogen positie in inflatiegerelateerde obligaties per saldo nadelig.

Landenallocatie

De landenallocatie op basis van onze kwantitatieve modellen had een positieve bijdrage aan de relatieve performance tot gevolg. Dit werd versterkt door een overwogen positie in Italië in de laatste maanden van het verslagjaar. Deze positie hebben we ingenomen nadat de renteopslag voor Italië behoorlijk was uitgelopen. In november en december normaliseerde deze opslag weer, nadat de Italiaanse regering een verbeterd begrotingsplan had ingediend bij de Europese Commissie.

Creditallocatie

Gedurende de verslagperiode hadden we in de portefeuille meerdere overwogen posities in Investment Grade-bedrijfsobligaties, gedekte obligaties en Asset-Backed Securities (ABS). Deze posities waren per saldo nadelig. Dit gold vooral voor de positie in bedrijfsobligaties.

Risicobereidheid en risicobeleid binnen het gevoerde beleggingsbeleid

Beleggers in vastrentende waarden worden geconfronteerd met rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Het NN Euro Obligatie Fonds kan met zijn actieve beleid binnen het eurogebied beleggen in vele obligatiecategorieën. Met dit brede palet aan categorieën kan het Subfonds gebruikmaken van een goede spreiding en de portefeuille aanpassen aan de veranderende marktomstandigheden. Op deze manier streven we binnen de portefeuille naar een optimale verhouding tussen het verwachte rendement en de verwachte risico's. In de verslaggevingsperiode is ook gebruik gemaakt van kredietderivaten als dat tegen gunstigere voorwaarden kon dan door rechtsreeks gebruik te maken van obligaties. De valutarisico's in dit Subfonds zijn zeer beperkt, omdat we uitsluitend beleggen in obligaties in euro's.

Hoewel 2018 goed begon voor obligatiespreads, ging het vanaf februari bergafwaarts. Dit had meerdere oorzaken. Aan het begin van het jaar waren de waarderingen over het algemeen krap, als gevolg van de zoektocht naar rendement. De combinatie van krappe waarderingen en het verkrappende monetaire beleid was nadelig voor obligatiespreads. Hiervan profiteerden de veilige staatsobligaties, want de onzekerheid op de wereldwijde markten dreef beleggers richting veilige categorieën. Dit leidde aan het eind van het jaar tot lagere rentes op veilige staatsobligaties. De afname van de risicobereidheid van beleggers leidde tot een toename van de renteopslag van risicovolle beleggingen ten opzichte van de rentes op staatsobligaties.

Het beoordelen van deze risico's en het inrichten van de portefeuille op deze omstandigheden vormen een integraal onderdeel van ons beleggingsproces. Met spreiding in de portefeuille reduceren we het gevaar van sterke concentraties van risico's. Bovendien hanteren we een strikt stop-loss-beleid op visies die we in de portefeuille tot uitdrukking brengen. In het afgelopen jaar hadden we meerdere actieve posities om te anticiperen op de veranderende rentes en kredietrisico-opslagen.

Gebruik derivaten in de verslagperiode

Het Subfonds maakte gebruik van rentefutures, renteswaps en credit swaps om tegen gunstigere voorwaarden posities in te nemen en af te dekken en om de portefeuille bij te sturen binnen de beleggingsrestricties van het Subfonds. Als we doorbelegden in andere NN IP fondsen, dan deden we dit vanwege de specifieke kennis van de portefeuillemanager van het betreffende fonds. In voorkomende gevallen kan deze portefeuillemanager ook gebruikmaken van rentefutures, renteswaps en credit swaps.

Vooruitzichten

Het marktklimaat zal in 2019 worden gedreven door een tweestrijd tussen relatief goede economische fundamenten en toenemende politieke risico's. We gaan ervan uit dat het effect van het ruime begrotingsbeleid voor het eerst sinds 2010 positief zal zijn. Ook de productiviteitsgroei zal gunstig zijn, waarbij een hogere groei een sterkere en langer aanhoudende BBP-groei mogelijk maakt. Daar staat tegenover dat de politieke risico's aanhouden. In Europa zorgen de Brexit en de 'gele hesjes' in Frankrijk voor veel onrust. En hoewel we positief zijn over de ontwikkeling van het handelsconflict tussen de VS en China, is dit zeker nog niet voorbij.

De Fed sloot 2018 af met een renteverhoging van 25 basispunten. Nu de rente bijna neutraal is, blijkt dat de Fed steeds meer minder duidelijke verwachtingen afgeeft omtrent de toekomstige rentestappen. De ECB beëindigde eind 2018 officieel haar opkoopprogramma voor obligaties en we gaan uit van een eerste renteverhoging in 2020.

We gaan ervan uit dat het monetaire beleid van de ECB in 2019 geleidelijk verder zal worden genormaliseerd. Vooral vanwege het einde van de kwantitatieve versoepeling door de ECB en de verdere inkrimping van de balans van de Fed - verwachten we een geleidelijke stijging van de rentes op veilige staatsobligaties. Door toenemende onzekerheid kunnen beleggers echter tijdelijk hun toevlucht zoeken in veilige staatsobligaties en in dat geval kunnen de rentes op staatsobligaties tijdelijk fors dalen.

2.22.3 Overige aspecten

Introductie nieuwe Aandelenklasse O

Op 17 januari 2018 is een nieuwe aandelenklasse binnen het Subfonds geïntroduceerd, te weten Aandelenklasse O. Aandelenklasse O is bestemd voor particuliere (niet professionele) beleggers met een advies- of vermogensbeheerrelatie met een in aanmerking komende distributeur die vooraf door de beheerder is goedgekeurd.

Wijzigingen op- en afslagvergoeding

Per 29 juni 2018 zijn de op- en afslagpercentages van het Subfonds aangepast. Vanaf deze datum bedraagt het opslagpercentage 0,06% en het afslagpercentage 0,02%. Tot deze datum was dit 0,05% voor zowel op- als afslag.

De op- of afslag dient ter dekking van de door het Subfonds te maken gemiddelde transactiekosten bij uitgifte of inkoop van deelnemingsrechten in het Subfonds. Zittende beleggers worden aldus beschermd tegen de kosten die het Subfonds moet maken om aandelen uit te geven of in te kopen. De hoogte van de op- en afslagen wordt bepaald op basis van de reële aan- en verkoopkosten met betrekking tot de financiële instrumenten, waarin het Subfonds belegt. Het resultaat van deze op- of afslag komt geheel ten goede aan het Subfonds, zodat daarmee de aan- en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten kunnen worden voldaan. De beheerder heeft de op- en afslagpercentages gewijzigd omdat deze als gevolg van marktomstandigheden niet meer in lijn waren met de (gemiddelde) transactiekosten.

2.23 Beloningen gedurende de verslagperiode

Dit beloningsrapport beschrijft de belangrijkste onderdelen van het beloningsbeleid en de toepassing daarvan binnen NN Investment Partners. Het rapport bevat verder informatie over performance management en Identified Staff. Op de website van NN Investment Partners is nadere verslaglegging op dit gebied te vinden (<https://www.nnip.com> - Over ons – Beleid – Beloningsbeleid).

NN Group hanteert een beloningsbeleid dat van toepassing is op alle medewerkers die werkzaam zijn in alle bedrijfsonderdelen in alle landen. Dit beleid is vastgelegd in het NN Group Remuneration Framework en bevat minimum standaarden, kaders en principes op het gebied van belonen en performance management. NN Investment Partners B.V. is een dochteronderneming van NN Group, en voldoet aan alle standaarden zoals van toepassing binnen NN Group.

NN Group heeft als doel om een duidelijk en transparant beloningsbeleid toe te passen dat gericht is op het aantrekken en behouden van capabele bestuurders, senior specialisten en andere hooggekwalificeerde medewerkers. Het beloningsbeleid ondersteunt de integriteitsdoelstelling van NN Group en stimuleert medewerkers om rekening te houden met de (toekomstige) belangen van onze klanten, de organisatie en andere relevante belanghebbenden. Het totale beloningsniveau van medewerkers binnen NN Group wordt regelmatig vergeleken met de beloningsniveaus bij relevante nationale en internationale partijen in de externe markt waarbij gebruik wordt gemaakt van beschikbare data uit diverse bronnen.

Er worden duidelijke prestatiedoelstellingen voor de korte en lange termijn gesteld om te waarborgen dat de beloning van medewerkers op een passende manier gekoppeld is aan de prestaties van het individu, het betreffende bedrijfsonderdeel en de organisatie. Deze prestatiedoelstellingen zijn in lijn met de bedrijfsstrategie. Voor beleggers zijn de doelstellingen direct gekoppeld aan de relatieve prestaties van de fondsen die gemanaged worden, kijkend naar periodes van 1-, 3- en 5 jaar. Hierdoor ontstaat een directe koppeling met de belangen van onze klanten. Bovendien is het beloningsbeleid gericht op prudent risicomanagement (waaronder management van de financiële, operationele en reputationele risico's), zodat medewerkers niet aangemoedigd worden om onverantwoorde risico's te nemen.

NN Investment Partners kent een deel van de totale variabele beloning toe in fondsen die door NN Investment Partners worden beheerd, met een uitgestelde eigendomsoverdracht (deferral), zodat de belangen van onze klanten en de belangen van onze medewerkers verder met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Dit vindt plaats onder de voorwaarden van het NN Group Aligned Remuneration Plan (ARP). Op grond van het ARP kunnen ook aandelen van NN Group worden toegekend aan medewerkers. Voor medewerkers die werkzaam zijn binnen NN Investment Partners en die niet zijn gekwalificeerd als Identified Staff, is het gangbare beleid om het deel van de variabele beloning dat conform het deferral beleid niet direct betaalbaar wordt gesteld, voor 50% toe te kennen in fondsen die door NN Investment Partners worden beheerd en de resterende 50% toe te kennen in aandelen van NN Group. Zowel het NN Group Remuneration Framework als het ARP bevatten holdback en claw back clauses die kunnen worden toegepast op het moment dat er na toekenning van (variabele) beloning nieuwe feiten aan het licht komen ten aanzien van de geleverde prestaties, de genomen risico's, het voldoen aan compliance richtlijnen, of andere relevante zaken.

Het beloningsbeleid voor medewerkers die werkzaamheden verrichten voor de fondsen die zijn gereguleerd onder de Alternative Investment Funds Management Directive (AIFMD) en/of de Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities Directive (UCITS) en/of NN Investment Partners B.V. (de beheerder), is opgesteld in lijn met (en in de geest van) alle van toepassing zijnde Europese en nationale wettelijke vereisten, waaronder de Wet beloningsbeleid financiële instellingen (Wbfo), AIFMD en UCITS.

NN Investment Partners heeft een Compensation Committee, dat (onder andere) verantwoordelijk is voor het ontwerp van het beloningsbeleid en de onderliggende beloningsplannen. Het Compensation Committee overziet en controleert het onderhoud van het beloningsbeleid en de uitwerking hiervan met inbegrip van de totale wereldwijde som die besteed wordt aan de beloning van medewerkers. Daarnaast beoordeelt het Compensation Committee bepaalde individuele beloningsvoorstellen. Het NN Investment Partners Compensation Committee bestaat uit de NN Investment Partners CEO, het Hoofd HR, de Chief Financial & Risk Officer NN IP, het Hoofd Compliance en het Hoofd Reward.

De governance ten aanzien van beloning binnen NN Investment Partners is ingebed in het Governance Framework dat geldt binnen NN Group. Als gevolg hiervan worden beloningsvoorstellen en beslissingen die aan bepaalde criteria voldoen ook ter goedkeuring voorgelegd op NN Group niveau. Afhankelijk van de situatie kan dit een goedkeuring zijn door het NN Group Compensation Committee dat onder andere bestaat uit NN Group eindverantwoordelijken voor de control functies (Finance, Risk, HR en Legal & Compliance), de NN Group Management Board en/of de Raad van Commissarissen van NN Group waardoor de objectiviteit en onafhankelijkheid van beloningsbeslissingen gewaarborgd wordt. Beloningsbeslissingen ten aanzien van de leden van het NN Investment Partners Compensation Committee worden altijd genomen door het NN Group Compensation Committee, de NN Group Management Board en/of de Raad van Commissarissen van NN Group.

NN Investment Partners heeft Identified Staff geselecteerd in overeenstemming met de de Nederlandse Regeling Beheerst Beloningsbeleid Wft 2017 (RBB); dit zijn medewerkers van wie de professionele activiteiten een materiële impact hebben op het risicoprofiel van NN Group. Daarnaast heeft NN Investment Partners Identified Staff geselecteerd op grond van de AIFMD en UCITS; dit zijn medewerkers van wie de professionele activiteiten een materiële impact hebben op het risicoprofiel van de in Nederland gelicenceerde AIF(s), UCITS en/of NN Investment Partners B.V. gevestigd in Den Haag. De Identified Staff rollen binnen NN Investment Partners die zijn geselecteerd op basis van de RBB kwalificeren ook als Identified Staff op grond van AIFMD en UCITS.

De selectie van Identified Staff rollen op basis van AIFMD en UCITS wetgeving is uitgevoerd in overeenstemming met de ESMA richtsnoeren en de selectiemethodologie en selectiecriteria (zoals nader toegelicht op de NN Investment Partners website: <https://www.nnip.com> - Over ons – Beleid – Beloningsbeleid) zijn goedgekeurd door het NN Group Compensation Committee.

De performance management principes die van toepassing zijn op Identified Staff waarborgen dat er een focus is op zowel financiële als niet-financiële prestaties, leiderschap, de strategische koers van de organisatie (zowel korte als lange termijn doelstellingen) en de klantbelangen. De performance management principes zijn ondersteunend aan de kernwaarden van de organisatie. De gehanteerde principes creëren ook alignment met het risicoprofiel van de AIF(s) en/of UCITS. Voor Identified Staff in controlerende functies, is maximaal 15% van de doelstellingen gekoppeld aan financiële prestaties (bijvoorbeeld afdelingsbudget) en minimaal 85% gekoppeld aan niet-financiële doelstellingen. Deze groep heeft alleen financiële doelstellingen die niet gekoppeld zijn aan het bedrijfsonderdeel waar ze een controlerende functie voor vervullen. Voor Identified Staff in niet-controlerende functies, is maximaal 50% van de doelstellingen gekoppeld aan financiële prestaties en minimaal 50% gekoppeld aan niet-financiële doelstellingen. Meer informatie ten aanzien van de algemene performance management principes is te vinden op de website (<https://www.nnip.com> - Over ons – Beleid – Beloningsbeleid).

De beoordeling van de prestaties van Identified Staff en de daaruit voortvloeiende toekenning van variabele beloning vinden plaats tegen de achtergrond van een meerjarenplan. Door middel van een uitgestelde toekenning van variabele beloning aan Identified Staff wordt ervoor gezorgd dat er variabele beloning 'at risk' is gedurende de gehele deferral periode. De variabele beloning voor Identified Staff is (onder andere) gekoppeld aan prudent risicomanagement en niet-financiële prestatiecriteria en er wordt verder rekening gehouden met de prestaties van NN Group, het bedrijfsonderdeel en de individuele medewerker. Voorafgaand aan de eigendomsoverdracht (vesting) van de uitgestelde componenten van variabele beloning wordt rekening gehouden met eventuele feiten die nog niet bekend waren op het moment van toekenning, en afhankelijk daarvan kan een variabele beloning neerwaarts worden aangepast. Hierbij wordt gekeken naar eventuele ongewenste risicovolle gedragingen of overtredingen van interne gedragsregels.

De variabele beloning van Identified Staff is gebaseerd op prestaties, risico-gewogen en wordt deels direct, en deels uitgesteld toegekend. De Raad van Commissarissen van NN Group kan voor alle (voormalige) medewerkers besluiten tot neerwaartse aanpassing van de (uitgestelde) componenten van variabele beloning door toepassing van een holdback of een clawback.

Voor alle Identified Staff members geldt dat een significant deel van de variabele beloning over het prestatiejaar 2018 een uitgestelde eigendomsoverdracht kent. Deze is minimaal 40%, en voor medewerkers die een controlerende functie hebben is deze minimaal 50%. De variabele beloning voor medewerkers die kwalificeren als Identified Staff wordt toegekend in de volgende componenten: fondsen die door NN Investment Partners worden beheerd, aandelen NN Group, en een deel wordt uitgekeerd als contante betaling. Meer gedetailleerde informatie ten aanzien van het beloningsbeleid en de beloningen voor Identified Staff, is te vinden op de website (<https://www.nnip.com> - Over ons – Beleid – Beloningsbeleid).

Kwantitatieve informatie

De onderstaande tabel bevat geaggregeerde informatie met betrekking tot de beloning van alle medewerkers die actief in dienst zijn per 31 december 2018, en die activiteiten hebben verricht voor NN Investment Partners International Holdings B.V. in Nederland gedurende het jaar 2018, en bevat alle medewerkers die zijn geselecteerd als Identified Staff op grond van AIFMD en/of UCITS. Een significant deel van de bedragen zoals hieronder weergegeven kunnen worden toegerekend aan NN Investment Partners B.V. (beheerder), aangezien NN Investment Partners B.V. de voornaamste operationele entiteit is onder NN Investment Partners International Holdings B.V.. Informatie op het niveau van NN Investment Partners B.V. (beheerder) en/of voor de verschillende AIFs/UCITS is niet beschikbaar. Er wordt geen variabele beloning ten laste van de AIFs/UCITS gebracht.

Geaggregeerde vaste beloning en variabele beloning voor het prestatiejaar 2018

Bruto bedragen x € 1.000	Identified Staff gekwalificeerd als Senior Management (inclusief Executives)	Andere Identified Staff (exclusief Senior Management)	Alle medewerkers exclusief Identified Staff
Aantal medewerkers (in aantallen)	8	16	667
Vaste beloning*	2.996	3.922	61.966
Variabele beloning**	1.175	1.603	13.690
Totaal vaste en variabele beloning	4.171	5.525	75.656

* Vaste beloning per ultimo 2018 voor de contractuele arbeidsduur. De vaste beloning bevat tevens collectieve vaste toelagen, zoals vakantiegeld en pensioentolagen en is exclusief tertiaire arbeidsvoorwaarden.

** Variabele beloning bevat alle door de relevante committees goedgekeurde conditionele en niet-conditionele toekenningen in relatie tot het prestatiejaar 2018 zoals geautoriseerd per 19 maart 2019. Deze bevat alle contante betalingen die via de salarisadministratie gedaan worden in maart/april 2019, de per maart 2019 toegekende aandelen in NN Group en de per maart 2019 toegekende Fondsen die door NN Investment Partners beheerd worden. Tevens bevat deze zowel directe/upfront als uitgestelde toekenningen, zowel met als zonder een additionele retentieperiode van 1 jaar voor Identified Staff.

2.24 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering

Algemeen

Als beheerder van NN Euro Obligatie Fonds is het, overeenkomstig artikel 121 van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo), onze verantwoordelijkheid te verklaren dat voor NN Euro Obligatie Fonds wordt beschikt over een beschrijving van de inrichting van de bedrijfsvoering overeenkomstig de in de Wet op het financieel toezicht en de daaraan gerelateerde regelgeving gestelde eisen en dat deze bedrijfsvoering gedurende de verslagperiode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Hieronder gaan wij in op de inrichting van de bedrijfsvoering van de beheerder voor zover gericht op de activiteiten van de beleggingsinstelling. De bedrijfsvoering is afgestemd op de omvang van de organisatie en in lijn met bij of krachtens de wet gestelde eisen. Een dergelijke structuur kan geen absolute zekerheid bieden dat zich nooit afwijkingen zullen voordoen, maar is ontworpen om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen aangaande de risico's gerelateerd aan de activiteiten van de beleggingsinstelling. De beoordeling van het functioneren en de effectiviteit van de bedrijfsvoering behoort tot de verantwoordelijkheid van de beheerder.

Ten aanzien van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle (thans 'bedrijfsvoering' genoemd) heeft de beheerder het NN Group Internal Control Framework als uitgangspunt gekozen. Periodiek worden op systematische wijze de significante risico's bepaald. Het bestaande stelsel van interne beheersingsmaatregelen mitigeert deze risico's.

De beschrijving van de bedrijfsvoering is geëvalueerd en is in lijn met bij of krachtens de wet gestelde eisen. Dit houdt in dat de significante risico's en interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van de relevante processen zijn beoordeeld en geactualiseerd.

Aan de beoordeling van de effectiviteit en het functioneren van de bedrijfsvoering wordt in de praktijk op een aantal manieren invulling gegeven. Door middel van performance indicatoren, die zijn gebaseerd op de procesbeschrijvingen en de daarin opgenomen beheersingsmaatregelen, wordt het management periodiek geïnformeerd. Daarnaast is er een incidenten- en klachtenprocedure. In de verslagperiode is het effectieve functioneren van de bedrijfsvoering getest door middel van detailtesten van opzet, bestaan en werking ervan. Dit betreffen generieke testwerkzaamheden die procesmatig zijn uitgevoerd voor de verschillende beleggingsinstellingen waarvoor NN Investment Partners B.V. als beheerder optreedt. Op het niveau van de individuele beleggingsinstellingen kunnen de uitgevoerde testwerkzaamheden daarom verschillen. De testen worden uitgevoerd door de afdeling Operational Risk Management. Hieruit zijn in het kader van de rapportage in deze financiële verantwoording geen relevante bevindingen naar voren gekomen.

Rapportage over de bedrijfsvoering

Gedurende de verslagperiode hebben wij de verschillende aspecten van de inrichting van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij onze werkzaamheden hebben wij geen constatering gedaan op grond waarvan zou moeten worden geconcludeerd dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 121 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in het Bgfo en daaraan gerelateerde regelgeving. Ook is niet geconstateerd dat de maatregelen van interne controle niet effectief en overeenkomstig de beschrijving functioneren. Op grond van het bovenstaande verklaren wij als beheerder voor NN Euro Obligatie Fonds te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 121 van het Bgfo, die voldoet aan de eisen van het Bgfo en verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende de verslagperiode effectief en overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Den Haag, 19 april 2019

NN Investment Partners B.V.

3. Jaarrekening 2018

(Over de periode 1 januari tot en met 31 december 2018)

3.1 Balans

Vóór resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000	Referentie	31-12-2018	31-12-2017
Beleggingen			
Obligaties en andere vastrentende waarden	3.5.1	947.270	1.026.542
Beleggingsfondsen	3.5.2	637.882	907.126
Futures	3.5.3	473	4.912
Interest Rate Swaps	3.5.4	29.318	9.607
Verkochte kredietderivaten	3.5.6	-	39.044
		1.614.943	1.987.231
Vorderingen			
	3.5.8		
Uit hoofde van beleggingstransacties		1.400	-
Te vorderen interest		17.429	19.731
Collateral		31.110	12.610
Overige vorderingen		10	501
		49.949	32.842
Overige activa			
	3.5.9		
Liquide middelen		11.297	9.456
Cash Management		60.027	93.094
		71.324	102.550

Bedragen x € 1.000	Referentie	31-12-2018	31-12-2017
Beleggingen met negatieve marktwaarde			
Futures	3.5.3	2.649	2.751
Interest Rate Swaps	3.5.4	-	7.274
Gekochte kredietderivaten	3.5.5	5.172	-
		7.821	10.025
Kortlopende schulden			
	3.5.10		
Schulden aan aandeelhouders		720	1.997
Collateral		61.390	60.180
Overige schulden		640	551
		62.750	62.728
Uitkomst van vorderingen en overige activa minus kortlopende schulden		58.523	72.664
Uitkomst van activa minus passiva		1.665.645	2.049.870
Eigen vermogen			
	3.5.12		
Geplaatst kapitaal		13.899	16.171
Agioreserve		1.519.754	1.884.900
Overige reserves		140.181	152.740
Onverdeeld resultaat		-8.189	-3.941
		1.665.645	2.049.870

3.2 Winst-en-verliesrekening

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	Referentie	2018	2017
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Opbrengsten uit beleggingen	3.6.1		
Interest		39.444	48.429
Waardeveranderingen beleggingen	3.6.2	-44.565	-47.693
Overige resultaten	3.6.3		
Resultaat Cash Management		-309	-284
Interest		121	97
Op- en afslagvergoeding		292	196
Overige bedrijfsopbrengsten		-44	150
Som der bedrijfsopbrengsten		-5.061	895
BEDRIJFSLASTEN			
Kosten	3.6.4		
Kosten		3.007	4.724
Interest		121	112
Som der bedrijfslasten		3.128	4.836
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-8.189	-3.941

3.3 Kasstroomoverzicht

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-8.189	-3.941
Correcties op resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening:		
Waardeverandering beleggingen	44.565	47.693
	36.376	43.752
Aankoop van beleggingen	-1.074.574	-300.279
Verkoop van beleggingen	1.400.093	319.845
Mutatie vorderingen	-17.107	-13.257
Mutatie Cash Management	33.067	58.761
Mutatie kortlopende schulden	1.299	43.920
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	379.154	152.742
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Uitgifte van aandelen	406.656	162.914
Inkoop van aandelen	-775.660	-293.431
Uitgekeerd dividend	-7.032	-37.434
Mutatie vorderingen	-	118
Mutatie kortlopende schulden	-1.277	1.164
Totale kasstroom uit financieringsactiviteiten	-377.313	-166.669
NETTO KASSTROOM	1.841	-13.927
Stand liquide middelen begin verslagperiode	9.456	23.383
Stand liquide middelen ultimo verslagperiode	11.297	9.456

3.4 Toelichting

3.4.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling en overeenkomstig de door de wetgever opgestelde modellen ten behoeve van de jaarrekening voor beleggingsinstellingen en is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Op onderdelen zijn in de jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van die modellen, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

In de winst-en-verliesrekening moet op grond van RJ 615.303 het indirect resultaat uit beleggingen worden toegelicht. Op grond van RJ 615.306 dient de omvang van de beheerkosten uit de winst-en-verliesrekening te blijken. In de jaarrekening zijn deze gegevens voor een beter inzicht toegelicht in de toelichting op de winst-en-verliesrekening (indirect resultaat uit beleggingen) respectievelijk toelichting bij de aandelenklassen (beheerkosten).

NN Euro Obligatie Fonds (hierna aangegeven als 'Subfonds') maakt deel uit van NN Paraplufonds 4 N.V. NN Paraplufonds 4 N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal. NN Paraplufonds 4 N.V. heeft zijn hoofdkantoor in Den Haag, is statutair gevestigd te Amsterdam en is ingeschreven in het handelsregister van de kamer van koophandel en fabrieken te Den Haag.

NN Paraplufonds 4 N.V. is een open-end beleggingsinstelling, die is ingericht als een zogenaamd paraplufonds, waarbij de gewone aandelen van NN Paraplufonds 4 N.V. zijn onderverdeeld in verschillende series, de 'subfondsen', waarin afzonderlijk kan worden belegd. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf 'Structuur' in het bestuursverslag.

NN Paraplufonds 4 N.V. is juridisch eigenaar van het vermogen dat wordt toegerekend aan de afzonderlijke subfondsen. Het jaarverslag van NN Paraplufonds 4 N.V. is beschikbaar op de website van de beheerder, www.nnip.nl.

Bij het opstellen van de jaarrekening kan de beheerder gebruik maken van verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting van de jaarrekening.

Alle bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

3.4.2 Securities lending

Het Subfonds kan gebruik maken van securities lending technieken om extra inkomsten voor het Subfonds te genereren.

Securities lending is het uitlenen van effecten van het Subfonds. Het Subfonds leent dan de effecten uit aan een wederpartij die deze effecten op korte termijn nodig heeft, bijvoorbeeld omdat hij deze effecten aan een derde moet leveren. Deze wederpartij dient dezelfde effecten in de toekomst weer (terug) te leveren aan het Subfonds. De wederpartij hoeft niet precies dezelfde effecten terug te geven, maar mag deze op zijn beurt kopen van een derde. Om de effecten van het Subfonds te mogen lenen, betaalt de andere partij een vergoeding aan het Subfonds. Deze vergoeding is extra opbrengst die het Subfonds ten goede komt.

Het Subfonds beperkt het risico door aan de wederpartij onderpand te vragen. Daarbij streeft het Subfonds om minimaal 100% van de marktwaarde van de uitgeleende effecten onderpand aanwezig te hebben. Dit onderpand kan bestaan uit geld en/of effecten.

De securities lending activiteiten zijn extra activiteiten naast het reguliere (portefeuille)beheer. Hiermee genereert het Subfonds, zoals aangegeven, extra opbrengsten. Het grootste deel van deze opbrengsten komt ten goede aan het Subfonds. Echter een deel van de opbrengsten wordt gebruikt om de kosten van de securities lending activiteiten te dekken. De verdeling is als volgt:

- 85% van alle opbrengsten van securities lending activiteiten gaan naar het Subfonds.
- Goldman Sachs International Bank is de zgn. securities lending agent. De vergoeding voor Goldman Sachs International Bank bedraagt 8% van de opbrengsten.
- De beheerder assisteert Goldman Sachs International Bank bij het aangaan van de securities lending transacties en houdt toezicht op de security lending activiteiten. De vergoeding voor de beheerder bedraagt 7% van de opbrengsten.

Voor Aandelenklasse P en O maken de vergoedingen aan Goldman Sachs respectievelijk de beheerder ("fee sharing") deel uit van de Vaste Overige Kostenvergoeding ("VOK").

3.4.3 Cash Management

Om een efficiënt beheer van het vermogen te bevorderen, zullen de liquide middelen van NN Paraplufonds 4 N.V. centraal worden beheerd door de beheerder met als oogmerk het verlagen van het risico door middel van diversificatie waarbij tevens gestreefd zal worden naar het behalen van een zo optimaal mogelijk rendement. Door middel van dit zgn. cash management verwacht de beheerder een beter resultaat te kunnen behalen dan wanneer gelden op individuele basis zouden worden beheerd. In dit verband zal gekozen worden voor een belegging in geldmarkt beleggingsfondsen en/of het aanhouden van deposito's.

3.4.4 Waarderingsgrondslagen

Tenzij anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Subfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Alle financiële instrumenten, zoals die in dit verslag onder beleggingen dan wel onder beleggingen met een negatieve waarde zijn gerubriceerd, worden opgenomen in de balans gedurende de periode dat het economisch risico aan het Subfonds is toe te rekenen en voor zover aan het instrument een reële waarde is toe te kennen.

Alle beleggingen zijn aangehouden voor handelsdoeleinden en zijn gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de reële waarde verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Vaststelling van deze reële waarde vindt plaats op basis van de volgende uitgangspunten:

- obligaties en andere vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen ultimo verslagperiode laatst bekende biedkoers.
- beleggingen in andere NN IP fondsen worden gewaardeerd op de intrinsieke waarde van die(zelfde) dag.
- futures worden gewaardeerd tegen ultimo verslagperiode laatst verhandelde koers.
- de reële waarde van interest rate swaps is gebaseerd op de contante waarde van de ultimo verslaggevingsperiode bekende verwachte kasstromen verdisconteerd met de marktrente ultimo verslaggevingsperiode. De netto contante waarde berekening vindt plaats aan de hand van de OIS curve (Overnight Indexed Swap) dan wel een andere relevante curve.
- kredietderivaten worden gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald aan de hand van dienst van de data leverancier en bestaat uit: een theoretische waarde met behulp van curve en spread data uit actieve markten voor kredietderivaten die niet op een beurs worden genoteerd, en de beurswaarde voor kredietderivaten die wel op een beurs worden genoteerd (CDX).

Voor zover beleggingen geen beurs- of andere marktnotering kennen of indien de koersvorming niet representatief wordt geacht (dat kan bijvoorbeeld zijn in tijden van grote volatiliteit op de financiële markten), vindt vaststelling van de waarde door de beheerder plaats. Deze vaststelling wordt verricht met behulp van objectieve en recente marktinformatie en/of met gebruikmaking van algemeen gangbare rekenmodellen.

Overige, als beleggingen aangemerkte, financiële instrumenten worden gewaardeerd op marktwaarde die wordt afgeleid uit door derden afgegeven marktnoteringen en marktinformatie. Indien voor dergelijke financiële instrumenten geen objectieve marktnotering beschikbaar is, dan worden deze instrumenten gewaardeerd tegen de theoretische waarde die wordt berekend aan de hand van objectieve en breed gedragen rekenkundige modellen en met inachtneming van naar het oordeel van de beheerder voor de betreffende beleggingen gangbare maatstaven.

Ontvangen en gegeven zekerheden worden, afhankelijk van de aard van de zekerheden, als volgt verantwoord:

- Ontvangen zekerheden in de vorm van cash in verband met derivatentransacties worden als Collateral op de balans opgenomen onder Kortlopende schulden.
- Gegeven zekerheden in de vorm van een margin account bij futures worden op de balans opgenomen onder Liquide middelen.
- Gegeven zekerheden in de vorm van cash in verband met derivatentransacties worden als Collateral op de balans opgenomen onder Vorderingen.

De niet als beleggingen aangemerkte activa en passiva worden gewaardeerd op nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid. Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de per berekeningsdatum geldende wisselkoersen, tenzij de beheerder het in het belang van de gezamenlijke participanten wenselijk oordeelt, uit te gaan van een andere koers.

Saldering van een actief en een verplichting geschiedt uitsluitend indien de juridische mogelijkheid bestaat het actief en de verplichting simultaan af te wikkelen en het Subfonds het stellige voornemen heeft dit daadwerkelijk te doen.

De beheerder kan, indien naar zijn oordeel bijzondere omstandigheden de vaststelling van het eigen vermogen zoals hiervoor omschreven praktisch onmogelijk of kennelijk onredelijk maken, van de grondslagen tot vaststelling van het eigen vermogen afwijken (dat kan bijvoorbeeld zijn in tijden van grote volatiliteit op de financiële markten). Vaststelling van het eigen vermogen zal in dergelijke gevallen geschieden op basis van indices of andere maatschappelijk aanvaardbare waarderingsgrondslagen.

Bij het uitlenen van effecten is sprake van tijdelijke overdracht van het juridische eigendom aan derden. Omdat het Subfonds de indirecte beleggingsresultaten van de uitgeleende effecten behoudt en een vergoeding ontvangt voor eventueel gemiste directe beleggingsopbrengsten, blijven deze effecten gedurende de periode dat zij zijn uitgeleend, onderdeel uitmaken van de beleggingsportefeuille zoals die in de balans en in de samenstelling van de beleggingen wordt gepresenteerd.

Alle transacties in vreemde valuta worden verantwoord tegen de op transactiedatum laatst bekende middenkoers.

3.4.5 Grondslagen van resultaatbepaling

Bedrijfsopbrengsten en bedrijfslasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Zowel de gerealiseerde als de niet-gerealiseerde koers- en valutakoersresultaten van beleggingen worden als waardeverandering in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Valutakoersresultaten op de overige balansposten worden in de Winst-en-verliesrekening verantwoord onder Valutakoersverschillen op liquiditeiten.

De gerealiseerde koers- en valutaresultaten worden bepaald als het verschil tussen de verkoopwaarde en de gemiddelde historische kostprijs. De niet-gerealiseerde koers- en valutaresultaten worden bepaald als de mutatie in de ongerealiseerde koers- en valutaresultaten gedurende de verslaggevingsperiode. De terugboeking van in voorgaande jaren verwerkte niet-gerealiseerde koers- en valutaresultaten is opgenomen in de niet-gerealiseerde koers- en valutaresultaten bij realisatie van deze resultaten.

In de verslagperiode ontvangen class actions worden als gerealiseerde waardeverandering in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Het resultaat van een Aandelenklasse van het Subfonds is samengesteld uit waardeveranderingen van de beleggingen, de in de verslaggevingsperiode gedeclareerde dividenden, interest en de opbrengst uit verbruikleen van effecten onder aftrek van aan de verslaggevingsperiode toe te rekenen kosten. Bij de bepaling van de interest wordt rekening gehouden met de overlopende interest van banktegoeden. De directe opbrengsten en lasten worden voor elke Aandelenklasse van het Subfonds toegerekend aan de verslaggevingsperiode waarop zij betrekking hebben.

Aan- en verkoopkosten van beleggingen worden opgenomen in de kostprijs respectievelijk in mindering gebracht op de verkoopopbrengst van de betreffende beleggingen.

3.4.6 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen, en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele (beleggings)activiteiten en financieringsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder andere correcties op de overlopende posten. Hierbij worden vorderingen en schulden op aandeelhouders alsmede schulden aan kredietinstellingen bestempeld als financieringsactiviteiten.

De liquide middelen in het overzicht bestaan uit direct opeisbare banktegoeden inclusief, indien van toepassing, de marginrekeningen uit hoofde van derivatentransacties.

3.5 Toelichting op de balans

De opgenomen verloopoverzichten hebben betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 december

3.5.1 Obligaties en andere vastrentende waarden

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	1.026.542	1.147.879
Aankopen	342.773	207.455
Verkopen c.q. aflossingen	-393.800	-298.278
Waardeveranderingen	-28.245	-30.514
Stand ultimo verslagperiode	947.270	1.026.542

In de Samenstelling van de beleggingen die onderdeel uitmaakt van deze toelichting zijn de individuele obligaties en andere vastrentende waarden vermeld die ultimo verslagperiode in de portefeuille zijn opgenomen.

3.5.2 Beleggingsfondsen

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	907.126	892.700
Aankopen	684.495	-
Verkopen	-950.284	-
Waardeveranderingen	-3.455	14.426
Stand ultimo verslagperiode	637.882	907.126

Overzicht van Beleggingsfondsen

Per 31 december 2018

Naam fonds	Aantal aandelen/participaties	Intrinsieke waarde in €	Deelnemingspercentage	Waarde x € 1.000
NN (L) AAA ABS - Zz Cap EUR	662	248.289,02	58,4%	164.426
NN (L) European ABS - Z CAP EUR	7.864	5.216,85	27,2%	41.028
NN Covered Bond Fund - D	132.052	1.004,95	62,7%	132.705
NN Euro Credit Fund - D	301.218	995,04	51,7%	299.723
Stand ultimo verslagperiode				637.882

Per 31 december 2017

Naam fonds	Aantal aandelen/participaties	Intrinsieke waarde in €	Deelnemingspercentage	Waarde x € 1.000
NN (L) AAA ABS - Z Cap EUR	48.784	5.133,72	44,9%	250.444
NN (L) Flex European ABS - Z Cap EUR	11.227	5.233,64	29,7%	58.761
NN Covered Bond Fund - Z	16.246.665	13,76	60,5%	223.539
NN Euro Credit Fund - Z	35.106.866	10,66	34,4%	374.382
Stand ultimo verslagperiode				907.126

Het opgenomen deelnemingspercentage heeft betrekking op het belang in de betreffende aandelenklasse van het fonds waarin het Subfonds participeert.

3.5.3 Futures

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	2.161	-9.904
Expiratie	6.158	48.598
Waardeveranderingen	-10.495	-36.533
Stand ultimo verslagperiode	-2.176	2.161
Futures met positieve marktwaarde	473	4.912
Futures met negatieve marktwaarde	2.649	2.751
Stand ultimo verslagperiode	-2.176	2.161

3.5.4 Interest Rate Swaps

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	2.333	13.790
Sluiten van posities	14.374	-3.380
Waardeveranderingen	12.611	-8.077
Stand ultimo verslagperiode	29.318	2.333
Interest Rate Swaps met positieve marktwaarde	29.318	9.607
Interest Rate Swaps met negatieve marktwaarde	-	7.274
Stand ultimo verslagperiode	29.318	2.333

3.5.5 Gekochte kredietderivaten

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	-	-
Openen van posities	-40.120	-1.012
Sluiten van posities	38.467	2.763
Waardeveranderingen	-3.519	-1.751
Stand ultimo verslagperiode	-5.172	-
Gekochte kredietderivaten met positieve marktwaarde	-	-
Gekochte kredietderivaten met negatieve marktwaarde	5.172	-
Stand ultimo verslagperiode	-5.172	-

3.5.6 Verkochte kredietderivaten

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	39.044	-
Openen van posities	87.426	93.836
Sluiten van posities	-115.008	-69.548
Waardeveranderingen	-11.462	14.756
Stand ultimo verslagperiode	-	39.044
Verkochte kredietderivaten met positieve marktwaarde	-	39.044
Verkochte kredietderivaten met negatieve marktwaarde	-	-
Stand ultimo verslagperiode	-	39.044

3.5.7 Risico's ten aanzien van financiële instrumenten

Beleggen impliceert het aangaan van transacties in financiële instrumenten. Aan het beleggen in het Subfonds en derhalve aan het gebruik van financiële instrumenten zijn zowel kansen als ook risico's verbonden. Het beheersen van risico's die met beleggen zijn verbonden moet altijd in samenhang worden gezien met de kansen, zoals die tot uitdrukking komen in het rendement. Risicomanagement is daarom niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's als wel het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten.

Het inzicht in de risico's zoals in deze paragraaf zijn opgenomen hebben betrekking op de beleggingen in financiële instrumenten van het Subfonds. Het Subfonds belegt tevens in beleggingsfondsen. Voor de risico's binnen deze fondsen verwijzen wij naar de jaarrekening van deze fondsen.

Marktrisico

Het Subfonds is gevoelig voor waardeverandering van de beleggingen als gevolg van fluctuatie van rentestanden en prijzen in de vastrentende markten. Daarnaast kunnen ook de prijzen van de individuele obligaties en andere vastrentende waarden, waarin het Subfonds belegt, fluctueren. Het Subfonds kan gebruikmaken van derivaten. Deze kunnen worden toegepast voor zowel het afdekken van risico's, efficiënt portefeuillebeheer als verhoging van het rendement. Daarbij kan ook sprake zijn van hefboomwerking, waardoor de gevoeligheid van het Subfonds voor marktbevingen wordt vergroot.

Het Subfonds belegt in beleggingsfondsen en loopt daarmee indirect, via deze fondsen, marktrisico. Het hieronder opgenomen marktrisico betreft de beleggingen in obligaties en andere vastrentende waarden en derivaten van het Subfonds zelf.

Inzicht in deze risico's in het verslag kan als volgt worden verkregen:

- Het overzicht Samenstelling van de beleggingen biedt informatie betreffende de mate van spreiding van beleggingen per individuele naam per valuta alsmede inzake rentepercentage en resterende looptijd per belegging. Tevens is in de Samenstelling van de beleggingen de verdeling naar land opgenomen.
- Het Subfonds heeft voor het gebruik van futures zekerheden verstrekt in de vorm van een margin account. De hoogte van de margin account is opgenomen in de toelichting op de Overige Activa. Onderbouwing van de future-contracten en de bijbehorende exposure is nader toegelicht in de paragraaf 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.
- Onderbouwing van de derivatencontracten per ultimo verslagperiode en de bijbehorende exposure is nader toegelicht in de paragraaf 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.
- De wijze waarop tegenpartijen worden geselecteerd bij derivatentransacties wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Tegenpartijrisico'.

Renterisico

Het Subfonds loopt renterisico. Dit risico doet zich voor wanneer de rentevoeten van de voornaamste valuta's van een effect fluctueren. Wanneer rentes dalen, is de algemene verwachting dat de waarde van vastrentende effecten stijgt. Omgekeerd, wanneer rentes stijgen, is de algemene verwachting dat de waarde van vastrentende effecten daalt.

Opbouw van de obligaties en andere vastrentende waarden portefeuille naar resterende looptijd

<i>Per 31 december 2018</i>	Korter Dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Tussen 5 en 10 jaar	Langer dan 10 jaar	Geen looptijd	Totaal
Obligaties en andere vastrentende waarden	43.178	335.621	157.159	411.312	-	947.270
Futures	-	96.883	-457.222	-17.881	-	-378.220
Interest Rate Swaps	-804.628	93.531	726.692	13.723	-	29.318
	-761.450	526.035	426.629	407.154	-	598.368

<i>Per 31 december 2017</i>	Korter Dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Tussen 5 en 10 jaar	Langer dan 10 jaar	Geen looptijd	Totaal
Obligaties en andere vastrentende waarden	143.708	409.392	178.818	294.624	-	1.026.542
Futures	-	35.946	-540.751	47.192	-	-457.613
Interest Rate Swaps	-1.034.848	174.051	841.907	21.223	-	2.333
	-891.140	619.389	479.974	363.039	-	571.262

In bovenstaande overzichten zijn de exposurewaarden van de derivatenposities opgenomen, verdeeld naar de resterende looptijd.

Duratie ultimo verslagperiode

De duratie van de obligaties en andere vastrentende waarden portefeuille inclusief derivaten, voor zover in de portefeuille opgenomen, bedraagt ultimo verslagperiode 7,72 (2017: 6,78). Deze waarde is vastgesteld volgens de effectieve duratie (effective duration) methode. De effectieve duration is een maatstaf voor de gevoeligheid van de prijs van een obligatie op een verandering van de rentestand, rekening houdend met de aan de obligatie verbonden opties (embedded options).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument kan fluctueren als gevolg van verandering in valutakoersen. Het overzicht Valutapositie geeft inzicht in de mate waarin de activa en passiva van het Subfonds in de valuta waarin het fonds is genoteerd dan wel in andere valuta luiden, met inbegrip van de afgeleide financiële instrumenten zoals valutatermijncontracten, die daaraan mede sturing geven.

Valutapositie

De valutapositie is, indien van toepassing, inclusief de valutapositie van (het belang van het fonds ultimo verslagperiode in) de onderliggende Beleggingsfondsen. Een onder valutatermijncontracten opgenomen bedrag geeft het netto bedrag van de afgesloten contracten in de betreffende valuta.

Per 31 december 2018

Oorspronkelijke Valuta	Valutatermijn-		Netto x 1.000	Netto x € 1.000	% Eigen vermogen
	Bruto x 1.000	Contracten x 1.000			
EUR	1.665.561	-	1.665.561	1.665.561	100,0%
Overige valuta's				84	0,0%
Totaal				1.665.645	100,0%

Per 31 december 2017

Oorspronkelijke Valuta	Valutatermijn-		Netto x 1.000	Netto x € 1.000	% Eigen vermogen
	Bruto x 1.000	Contracten x 1.000			
EUR	2.049.898	-	2.049.898	2.049.898	100,0%
Overige valuta's				-28	0,0%
Totaal				2.049.870	100,0%

Het percentage opgenomen onder Overige valuta's betreft het totaal van alle valuta's die individueel een belang hebben kleiner dan 2,5% van het eigen vermogen en waarbij geen gebruik is gemaakt van valutatermijncontracten.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat voortvloeit uit het feit dat een specifieke tegenpartij tegenover het Subfonds niet in staat is aan zijn verplichtingen uit hoofde van contracten inzake financiële instrumenten te voldoen. Het Subfonds belegt direct en indirect via de onderliggende Beleggingsfondsen in obligaties en andere vastrentende waarden en gebruikt hiernaast kredietderivaten om het kredietrisico te managen.

Het bedrag dat het beste het maximale kredietrisico weergeeft bedraagt 1.736.271 (2017: 3.523.322).

Onderstaande tabel kwantificeert het kredietrisico van de obligaties en andere vastrentende waarden portefeuille naar percentage.

Credit ratings van de obligaties en andere vastrentende waarden portefeuille in percentage

Per 31 december

Ratingklasse	2018	2017
AAA	25,6%	25,2%
AA	24,8%	25,8%
A	20,0%	12,1%
BBB	28,7%	36,3%
Geen rating	0,9%	0,6%
Totaal	100,0%	100,0%

De opgenomen credit ratings zijn gebaseerd op de verdeling van de portefeuille waarbij is doorgekeken naar de onderliggende portefeuille van de beleggingsfondsen. Deze credit ratings zijn afgeleid van de lange termijn ratings van S&P, Moody's en Fitch waarbij de methode is gehanteerd dat per belegging de een na hoogste rating is opgenomen. Indien een bepaalde schuldtitle slechts van één van bovengenoemde ratingbureaus een officiële rating heeft verkregen, dan zal deze rating worden genomen.

Kredietderivaten

Het Subfonds gebruikt kredietderivaten om het kredietrisico te managen. Met het kopen van kredietderivaten verlaagd het Subfonds het kredietrisico en bij het verkopen van kredietderivaten wordt het kredietrisico verhoogd. Het Subfonds heeft ultimo verslagperiode de volgende kredietderivaten in portefeuille:

Per 31 december 2018

Valuta	Afloopdatum	Nominale waarde x 1.000	Waarde x € 1.000	% Fonds- vermogen
Gekochte kredietderivaten				
Itraxx European Investment Grade	20-12-2023	893.200	-5.172	0,3%
Totaal		893.200	-5.172	0,3%

Per 31 december 2017

Valuta	Afloopdatum	Nominale waarde x 1.000	Waarde x € 1.000	% Fonds- vermogen
Verkochte kredietderivaten				
Itraxx European Investment Grade	20-12-2022	1.439.745	39.044	1,9%
Totaal		1.439.745	39.044	1,9%

Uitlenen van effecten

Effecten kunnen worden uitgeleend. Er geldt geen beperking van het percentage van de effecten dat kan worden uitgeleend. Het Subfonds loopt door het uitlenen van effecten een afwikkelingsrisico zoals hierboven omschreven onder kredietrisico.

Op balansdatum zijn geen obligaties en andere vastrentende waarden uitgeleend.

Tegenpartijrisico

Het Subfonds loopt in beginsel tegenpartijrisico tot de vermelde bedragen voor alle actiefposten die op de balans zijn opgenomen. Voor de verschillende activa met een substantieel financieel belang kan het volgende worden toegelicht:

- Beleggingen in effecten zijn gedeponereerd bij de Bank of New York Mellon die de custody rol vervult.
- Derivaten kunnen worden blootgesteld aan risico's in verband met de solvabiliteit en liquiditeit van de tegenpartijen en hun vermogen om de voorwaarden van het contract na te leven. Het Subfonds kan gebruikmaken van derivaten waarbij het risico bestaat dat de tegenpartij haar contractuele verbintenissen niet nakomt. Het tegenpartijrisico dat verbonden is aan alle Aandelenklassen van het Subfonds wordt gedragen door het Subfonds in zijn geheel. Om dit risico te mitigeren zal het Subfonds ervoor zorgen dat de handel in bilaterale OTC-derivaten voldoet aan de volgende criteria:
 - In het algemeen zullen alleen kwalitatief hoogwaardige tegenpartijen worden goedgekeurd voor het verhandelen van bilaterale OTC-derivaten. In principe heeft een bilaterale OTC-derivaten tegenpartij op zijn minst een investment grade rating van Fitch, Moody's en/of Standard & Poor's;
 - Bilaterale OTC-derivaten moeten op basis van een robuust juridisch raamwerk verhandeld worden; normaal gesproken is dit een International Swap and Derivative Association Inc. raamovereenkomst (ISDA) met een Credit Support Annex (CSA);
 - Alle bilaterale OTC-derivaten worden gedekt door onderpand op basis van een dagelijks proces zoals beschreven in de paragraaf "Gebruik van onderpand";
 - De kredietwaardigheid van de bilaterale OTC-derivaten tegenpartijen wordt op zijn minst jaarlijks geëvalueerd;
 - Alle beleidsdocumenten ("policies") die betrekking hebben op de bilaterale handel in bilaterale OTC-derivaten worden op zijn minst jaarlijks geëvalueerd en aangepast indien dit nodig is;
 - Het tegenpartijrisico voor het Subfonds bij een transactie met OTC-derivaten mag niet meer dan 10% van het nettovermogen van elk Subfonds bedragen.
- In de toelichting op de balans en in de paragraaf 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen' is informatie opgenomen inzake de exposure van de derivatencontracten en uitgeleende effecten. In het geval een derivatentransactie plaatsvindt middels een CCP zal het tegenpartijrisico overgaan naar deze centrale tegenpartij. Indien van toepassing is dit eveneens toegelicht.
- Voor het tegenpartijrisico met betrekking tot de beleggingen in beleggingsfondsen verwijzen wij naar de jaarrekening van het betreffende beleggingsfonds.
- Liquide middelen worden aangehouden bij banken met in principe minimaal een investment grade rating.

Gebruik van onderpand (collateral)

Om het tegenpartijrisico voor het Subfonds te verminderen, kan voor bepaalde activa een systeem van waarborgen met de tegenpartij worden georganiseerd. Het Subfonds moet dagelijks de waarde van het ontvangen onderpand bepalen en verifiëren of er additioneel onderpand uitgewisseld moet worden.

Het onderpand moet normaal worden verstrekt in de vorm van:

- Liquide middelen, met andere woorden onderpand in contanten;
- Obligaties uitgegeven of gegarandeerd door landen met een hoge rating;
- Obligaties die door vooraanstaande emittenten uitgegeven of gewaarborgd zijn en waarvoor een voldoende liquide markt bestaat. Obligaties die door emittenten uit de financiële sector zijn uitgegeven, worden uitgesloten vanwege correlatierisico; of
- Aandelen die zijn toegelaten tot of worden verhandeld op een gereguleerde markt, op voorwaarde dat deze aandelen in een belangrijke index zijn opgenomen.

Het Subfonds moet erop toezien dat het in staat is om zijn rechten op het onderpand te laten gelden indien zich een gebeurtenis voordoet die de uitoefening daarvan vereist. Daarom moet het onderpand op elk moment beschikbaar zijn, hetzij rechtstreeks, hetzij via de bemiddeling van een vooraanstaande financiële instelling of een volledige dochteronderneming van die instelling, zodat het Subfonds de als onderpand gegeven activa onverwijld in beslag kan nemen of te gelde maken indien de tegenpartij zijn verplichtingen niet nakomt.

Het Subfonds zal er zorg voor dragen dat het uit transacties in OTC-derivaten, securities lending en repo transacties ontvangen onderpand voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De in onderpand ontvangen activa worden tegen marktprijs gewaardeerd. Om het risico te beperken dat de waarde van het onderpand in bezit van een Subfonds lager zou zijn dan de vordering op de tegenpartij, wordt een voorzichtig afwaarderingsbeleid toegepast. Deze zekerheidsmarge wordt toegepast op onderpanden ontvangen in het kader van zowel (i) OTC-derivaten, (ii) securities lending en (iii) repo transacties. Een afwaardering is een vermindering die wordt toegepast op de waarde van in onderpand gegeven activa en heeft als doel de volatiliteit op te vangen in de waarde van het onderpand tussen twee dekkingsopvragingen of tijdens de benodigde tijd om het onderpand te liquideren. Dit proces bevat een liquiditeitselement in termen van resterende looptijd en een kredietkwaliteitselement in termen van de rating van het effect. Het afwaarderingsbeleid houdt rekening met de kenmerken van de betrokken activaklasse, met inbegrip van de kredietwaardigheid van de emittent van het onderpand, de volatiliteit van de prijzen van het onderpand en mogelijke valuta-mismatches. Afwaarderingsniveaus die worden toegepast op cash, hoogwaardige staatsobligaties en bedrijfsobligaties variëren normaal gesproken tussen 0%-15% en afwaarderingsniveaus op aandelen van 8%-15%. Recente regelgeving vereist een additionele afwaardering van 8% toe te passen, wanneer de valuta-eenheid van het onderpand, indien het onderpand een obligatie betreft, afwijkt van de toegestane valuta-eenheden in de juridische documentatie voor bilaterale derivatentransacties. In uitzonderlijke marktomstandigheden kan een ander afwaarderingsniveau worden toegepast. In het kader van de overeenkomst met de betreffende tegenpartij, waarin al of niet sprake kan zijn van minimale boekingsbedragen, is het de bedoeling dat, met het oog op de zekerheidsmarge en indien van toepassing, elk ontvangen onderpand wordt gewaardeerd voor een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan de betreffende blootstelling van de tegenpartij;
- Het ontvangen onderpand voor OTC-derivaten, securities lending en repo transacties moet voldoende liquide zijn, zodat deze snel kunnen worden verkocht tegen een prijs die weinig afwijkt van de vóór de verkoop geldende waardering;
- De in onderpand gegeven activa worden bewaard door de Bewaarder van het Subfonds of door een sub-bewaarder op voorwaarde dat de Bewaarder van het Subfonds de bewaring van het onderpand aan een dergelijke sub-bewaarder heeft overgedragen en dat de Bewaarder aansprakelijk blijft voor het onderpand indien de sub-bewaarder het kwijtraakt;
- Onderpand ontvangen in de context van transacties in OTC-derivaten, securities lending en repo transacties dient te voldoen aan de diversificatievereisten die zijn gedefinieerd in de ESMA-richtsnoeren 2014/937. Gedurende de looptijd van de overeenkomst kan het onderpand niet worden verkocht of als borg of onderpand worden gegeven aan een derde. Als onderpand ontvangen contanten kunnen echter wel worden herbelegd met inachtneming van de regels in de eerder genoemde ESMA-richtsnoeren.

Overzicht onderpand per 31 december 2018

- De margin-account inzake afgesloten future-contracten is opgenomen in de toelichting op de liquide middelen;
- Het cash collateral inzake OTC derivaten is op de balans opgenomen onder Vorderingen (in geval van verstrekt cash collateral) respectievelijk Kortlopende schulden (in geval van ontvangen cash collateral).

Het cash collateral bedraagt:

Type collateral	Valuta	Waarde x € 1.000	% Fonds Vermogen
Verstrekt cash collateral	EUR	31.110	1,9%
Ontvangen cash collateral	EUR	61.390	3,7%

Beleggingen naar wijze van waardering

Onderstaand is de verdeling van de beleggingsportefeuille naar de wijze van waardering weergegeven:

Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Afgeleid van genoteerde marktprijzen	986.123	1.028.704
Netto-contante-waardeberekening	29.318	2.333
Andere methode	591.681	946.169
Stand ultimo verslagperiode	1.607.122	1.977.206

Onder 'Andere methode' zijn onder meer de beleggingen in andere Beleggingsfondsen opgenomen. Deze beleggingen zijn gewaardeerd op de intrinsieke waarde per jaareinde. Tevens bevat 'Andere methode' de beleggingen die worden gewaardeerd aan de hand van een dienst die data leveranciers leveren onder de naam 'evaluated price service'. Deze dienst houdt in dat deze data leveranciers, op basis van meerdere bronnen, in de markt nagaan wat de meest reële prijs voor de betreffende beleggingsinstrumenten is. Op basis van de opgegeven prijs door de data leveranciers wordt door het Subfonds de waardering van deze instrumenten vastgesteld.

Beleggingen naar verhandelbaarheid

Onderstaand is de verdeling van de beleggingsportefeuille naar verhandelbaarheid weergegeven:

Bedragen x € 1.000	31-12-2018	31-12-2017
Officieel genoteerd	986.123	1.028.704
Overig*	620.999	948.502
Stand ultimo verslagperiode	1.607.122	1.977.206

* Dit betreft alle beleggingen welke niet in de andere categorieën vallen. Hierin kunnen onder andere begrepen zijn: rechten van deelneming in andere beleggingsinstellingen, commercial paper, deposito's bij kredietinstellingen en OTC-derivaten.

Hefboomfinanciering en Value-at-Risk

Onderstaande tabel geeft informatie over het niveau van de hefboomwerking en de Value-at-Risk (VaR).

Onderstaande tabel geeft informatie over het niveau van de hefboomwerking en de Value-at-Risk (VaR) per 31 december 2018.

Naam paraplufonds	NN Paraplufonds 4 N.V.
Naam Subfonds	NN Euro Obligatie Fonds
Wereldwijde economische blootstelling	Relative VaR Approach
Referentieportefeuille	Bloomberg Barclays Euro Aggregate
Informatie over de Value-at-Risk (VaR):	
<i>Wettelijke limiet</i>	200%
<i>Gebruikte VaR methode</i>	Parametrisch
<i>Laagste VaR</i>	58%
<i>Hoogste VaR</i>	160%
<i>Gemiddelde VaR</i>	118%
<i>Historisch datareeks</i>	3 maanden
<i>Frequentie van de rendementsbepaling</i>	1 dag
<i>Vervalfactor</i>	0,94
<i>Tijdshorizon</i>	1 maand
<i>Betrouwbaarheidsniveau</i>	99%
Verwacht niveau van de netto hefboomwerking	150%
Gemiddeld niveau van de netto hefboomwerking ⁽¹⁾	56%
Verwacht niveau van de bruto hefboomwerking	250%
Gemiddeld niveau van de bruto hefboomwerking ⁽²⁾	151%

- (1) Het niveau van de nettohefboomwerking wordt bepaald in overeenstemming met de commitment methode waarbij met netting en/of hedging rekening gehouden wordt.
- (2) Het niveau van de brutohefboomwerking wordt bepaald op basis van de som van de nominale waarde van de derivaten zonder rekening te houden met netting en/of hedging.

3.5.8 Vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar tenzij anders vermeld.

Uit hoofde van beleggingstransacties

Deze vorderingen ontstaan ten gevolge van het feit dat tussen de verkoopdatum en de datum van ontvangst van de betaling van beleggingstransacties enkele dagen liggen.

Te vorderen interest

Betreft verdiende, nog niet ontvangen interest op beleggingen.

Collateral

Betreft verstrekt cash collateral inzake OTC derivaten. Zie voor nadere informatie de paragraaf 'Gebruik van onderpand'.

Overige vorderingen

Onder overige vorderingen kunnen onder meer zijn begrepen verdiende, nog niet ontvangen interest op liquide middelen en overige transitorische posten, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

3.5.9 Overige activa

Liquide middelen

Betreft direct opeisbare banktegoeden, inclusief een margin-account ad 11.187 (2017: 8.992) inzake afgesloten future-contracten. Gedurende de looptijd van de future-contracten staat de margin-account niet volledig ter vrije beschikking. Het bekleemde gedeelte bedraagt 8.596 (2017: 8.215). De hoogte van de margin-account varieert al naar gelang de onderliggende waarde wijzigt.

Cash Management

Betreft een vordering uit hoofde van dienstverlening op het gebied van cash management zoals beschreven in de paragraaf 'Toelichting'. Voor dit Cash management worden door de beheerder geen kosten in rekening gebracht. Dit bedrag bestaat ultimo verslagperiode uit beleggingen in geldmarkt beleggingsfondsen.

3.5.10 Kortlopende schulden

Alle schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar tenzij anders vermeld.

Schulden aan aandeelhouders

Betreft schulden inzake reeds ingekochte eigen aandelen.

Collateral

Betreft ontvangen cash collateral inzake OTC derivaten. Zie voor nadere informatie de paragraaf 'Gebruik van onderpand'.

Overige schulden

Onder overige schulden kunnen onder meer zijn begrepen nog te betalen interest op schulden aan kredietinstellingen, nog te betalen kosten, de waarde van op de eerste beursdag van de volgende periode uit te geven eigen aandelen en overige transitorische posten.

3.5.11 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Futures

Per 31 december 2018 zijn de volgende future-contracten met bijbehorende exposure- en contractwaarden in de portefeuille opgenomen.

Uitstaande future-contracten ultimo verslagperiode

Omschrijving	Aantal	Contract grootte	Valuta	Prijs	Expiratie datum	Exposure x € 1.000	Waarde x € 1.000
Euro-BTP Future Mar19	29	100.000	EUR	127,82	7-mrt-19	3.707	136
EURO-BOBL FUTURE Mar19	329	100.000	EUR	132,52	7-mrt-19	43.599	125
EURO BUXL 30Y BND Mar19	-99	100.000	EUR	180,62	7-mrt-19	-17.881	122
Euro-OAT Future Mar19	-803	100.000	EUR	150,80	7-mrt-19	-121.092	62
EURO-SCHATZ FUT Mar19	476	100.000	EUR	111,94	7-mrt-19	53.283	28
Subtotaal futures met positieve marktwaarde						-38.384	473
EURO-BUND FUTURE Mar19	-2.078	100.000	EUR	163,54	7-mrt-19	-339.836	-2.649
Subtotaal futures met negatieve marktwaarde						-339.836	-2.649
Stand ultimo verslagperiode						-378.220	-2.176

Interest Rate Swaps

Per 31 december 2018 zijn de volgende swap contracten met bijbehorende nominale waarden in de portefeuille opgenomen.

Uitstaande nominale bedragen Interest Rate Swaps (x € 1.000) naar looptijd ultimo verslagperiode

Looptijd in jaren	Vast – Variabel 1)	Variabel – Vast 2)
EUR		
Van één jaar tot vijf jaar	-	90.842
Langer dan vijf jaar	-	703.507
Totaal EUR	-	794.349

1) Fixed interest door het Subfonds te betalen, floating interest door het Subfonds te ontvangen.

2) Floating interest door het Subfonds te betalen, fixed interest door het Subfonds te ontvangen.

Kredietderivaten

De exposure en contractwaarden van de kredietderivaten zijn opgenomen in de toelichting op het kredietrisico.

3.5.12 Eigen vermogen

Over de periode 1 januari tot en met 31 december 2018

Bedragen x € 1.000	Klasse P	Klasse O	Klasse U	Klasse G	Klasse Z	Totaal
Geplaatst kapitaal						
Stand begin verslagperiode	2.996	-	3.845	250	9.080	16.171
Uitgifte van aandelen	83	1.640	396	5	450	2.574
Inkoop van aandelen	-1.752	-1.639	-495	-30	-930	-4.846
Stand ultimo verslagperiode	1.327	1	3.746	225	8.600	13.899
Agioreserve						
Stand begin verslagperiode	581.026	-	376.393	21.442	906.039	1.884.900
Uitgifte van aandelen	14.597	293.873	43.489	468	51.655	404.082
Inkoop van aandelen	-311.395	-293.873	-54.272	-3.257	-106.431	-769.228
Stand ultimo verslagperiode	284.228	-	365.610	18.653	851.263	1.519.754

Over de periode 1 januari tot en met 31 december 2018

Bedragen x € 1.000	Klasse P	Klasse O	Klasse U	Klasse G	Klasse Z	Totaal
Overige reserves						
Stand begin verslagperiode	-44.728	-	48.474	6.244	142.750	152.740
Inkoop van aandelen	-	-1.586	-	-	-	-1.586
Overboeking Onverdeeld resultaat	-2.325	-	-932	-115	-569	-3.941
Dividend	-6.990	-42	-	-	-	-7.032
Stand ultimo verslagperiode	-54.043	-1.628	47.542	6.129	142.181	140.181
Onverdeeld resultaat						
Stand begin verslagperiode	-2.325	-	-932	-115	-569	-3.941
Overboeking Overige reserves	2.325	-	932	115	569	3.941
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-2.306	1.821	-2.688	-182	-4.834	-8.189
Stand ultimo verslagperiode	-2.306	1.821	-2.688	-182	-4.834	-8.189
Totaal eigen vermogen	229.206	194	414.210	24.825	997.210	1.665.645

De nominale waarde per aandeel ultimo verslagperiode bedraagt voor alle aandelenklassen van het Subfonds € 0,20.

De agioreserve is niet vrij uitkeerbaar aan aandeelhouders voor dat gedeelte van de reserve dat dient te worden beschouwd als wettelijke reserve. Dit gedeelte is gelijk aan de som van de Overige reserves en het Onverdeelde resultaat, mits deze som negatief is.

Over de periode 1 januari tot en met 31 december 2017

Bedragen x € 1.000	Klasse P	Klasse U	Klasse G	Klasse Z	Totaal
Geplaatst kapitaal					
Stand begin verslagperiode	3.115	3.895	306	9.944	17.260
Uitgifte van aandelen	562	389	8	120	1.079
Inkoop van aandelen	-681	-439	-64	-984	-2.168
Stand ultimo verslagperiode	2.996	3.845	250	9.080	16.171
Agioreserve					
Stand begin verslagperiode	599.635	381.908	27.496	1.005.289	2.014.328
Uitgifte van aandelen	104.500	42.726	973	13.636	161.835
Inkoop van aandelen	-123.109	-48.241	-7.027	-112.886	-291.263
Stand ultimo verslagperiode	581.026	376.393	21.442	906.039	1.884.900

Over de periode 1 januari tot en met 31 december 2017

Bedragen x € 1.000	Klasse P	Klasse U	Klasse G	Klasse Z	Totaal
Overige reserves					
Stand begin verslagperiode	-32.743	31.512	4.680	91.958	95.407
Overboeking Onverdeeld resultaat	25.449	16.962	1.564	50.792	94.767
Dividend	-37.434	-	-	-	-37.434
Stand ultimo verslagperiode	-44.728	48.474	6.244	142.750	152.740
Onverdeeld resultaat					
Stand begin verslagperiode	25.449	16.962	1.564	50.792	94.767
Overboeking Overige reserves	-25.449	-16.962	-1.564	-50.792	-94.767
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-2.325	-932	-115	-569	-3.941
Stand ultimo verslagperiode	-2.325	-932	-115	-569	-3.941
Totaal eigen vermogen	536.969	427.780	27.821	1.057.300	2.049.870

3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

3.6.1 Opbrengsten uit beleggingen

Interest

Betreft interestbaten op beleggingen.

3.6.2 Waardeveranderingen beleggingen

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Gerealiseerde winsten obligaties en andere vastrentende waarden	4.639	4.519
Ongerealiseerde winsten obligaties en andere vastrentende waarden	13.449	5.086
Gerealiseerde verliezen obligaties en andere vastrentende waarden	-15.229	-8.168
Ongerealiseerde verliezen obligaties en andere vastrentende waarden	-31.104	-31.951
Gerealiseerde winsten beleggingsfondsen	66.166	-
Ongerealiseerde winsten beleggingsfondsen	673	15.885
Gerealiseerde verliezen beleggingsfondsen	-89	-
Ongerealiseerde verliezen beleggingsfondsen	-70.205	-1.459
Gerealiseerde winsten futures	40.722	31.977
Ongerealiseerde winsten futures	3.224	18.978
Gerealiseerde verliezen futures	-46.880	-80.575
Ongerealiseerde verliezen futures	-7.561	-6.913
Gerealiseerde winsten interest rate swaps	3.584	6.986
Ongerealiseerde winsten interest rate swaps	32.538	2.507
Gerealiseerde verliezen interest rate swaps	-20.631	-3.472
Ongerealiseerde verliezen interest rate swaps	-2.880	-14.098
Gerealiseerde winsten gekochte kredietderivaten	38	-
Ongerealiseerde winsten gekochte kredietderivaten	6.782	-
Gerealiseerde verliezen gekochte kredietderivaten	-10.339	-1.751
Gerealiseerde winsten verkochte kredietderivaten	2.485	10.419
Ongerealiseerde winsten verkochte kredietderivaten	-	4.913
Gerealiseerde verliezen verkochte kredietderivaten	-9.034	-576
Ongerealiseerde verliezen verkochte kredietderivaten	-4.913	-
Totaal waardeveranderingen beleggingen	-44.565	-47.693

3.6.3 Overige resultaten

Resultaat Cash Management

Betreft het resultaat van cash management activiteiten zoals die per saldo voor rekening en risico van het Subfonds zijn uitgevoerd.

Interest

Betreft de over de verslagperiode verdiende interest op liquide middelen, margin-account en collateral.

Op- en afslagvergoeding

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Ten gunste van het Subfonds gebrachte op- en afslagvergoeding	292	196

Betreft aan aandeelhouders in rekening gebrachte vergoeding bij aan- of verkoop van aandelen in het Subfonds. De vergoeding, die wordt berekend door middel van een procentuele op- dan wel afslag op de intrinsieke waarde, dient ter bescherming van de zittende aandeelhouders van het Subfonds en komt ten goede aan het Subfonds.

In de verslagperiode bedroeg deze vaste opslag 0,06% en afslag 0,02% (tot 29 juni 2018 beiden 0,05%) over de intrinsieke waarde van de aandelen. De hoogte van deze vergoeding is bepaald op basis van de reële gemiddelde aan- en verkoopkosten met betrekking tot de effecten waarin door het Subfonds wordt belegd.

Of een opslag dan wel afslag wordt gehanteerd voor deze vergoeding is afhankelijk van de vraag of het Subfonds, alle Aandelenklassen omvattend, per saldo aandelen uitgeeft (hetgeen leidt tot een opslag) of inkoop (hetgeen leidt tot een afslag). Het eventuele resultaat dat ontstaat doordat feitelijke kosten van het Subfonds afwijken van de hierboven genoemde vergoeding, zal toekomen aan dan wel ten laste komen van het Subfonds.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder Overige bedrijfsopbrengsten zijn opgenomen de opbrengsten welke niet direct zijn gegenereerd uit opbrengsten uit beleggingen. Tevens is hierin opgenomen een vergoeding van de toegerekende kosten van de belegging in beleggingsfondsen. Deze toegerekende kosten zijn opgenomen in de (on)gerealiseerde waardeveranderingen Beleggingsfondsen en worden vergoed aangezien deze kosten zijn begrepen in de Vaste Overige Kostenvergoeding van Aandelenklasse P van het Subfonds.

3.6.4 Bedrijfslasten

Kosten

De kosten bestaan uit de managementvergoeding, de Vaste Overige Kostenvergoeding (VOK) en Overige kosten. Deze kosten zijn nader toegelicht in de in dit verslag opgenomen toelichting per aandelenklasse.

Interest

Betreft de over de verslagperiode verschuldigde interest op schulden aan kredietinstellingen, margin-account en collateral.

3.7 Overige algemene toelichtingen

3.7.1 Transactiekosten

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Ten laste van het Subfonds gebrachte kwantificeerbare transactiekosten	287	143

Betreft verschuldigde kosten bij het aan- en verkopen van beleggingen. De transactiekosten zijn begrepen in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen en worden door middel van waardeveranderingen van beleggingen ten laste van het resultaat gebracht. Bij transacties in vastrentende waarden maken kosten in het algemeen onafgescheiden onderdeel uit van de transactieprijs, waardoor deze kosten niet separaat zijn vast te stellen. Niet kwantificeerbare kosten, die begrepen kunnen zijn in transacties in overige afgeleide financiële instrumenten, zijn niet in bovenstaande bedragen opgenomen. Voor zover bovenstaand transactiekosten zijn vermeld betreft dat kosten bij transacties in futures.

Bij transacties in Nederlandse NN IP fondsen zijn de transactiekosten gelijk aan de in- en uitstapvergoeding die bij aan- en verkopen in deze fondsen door het betreffende fonds in rekening worden gebracht. De transactiekosten zijn begrepen in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen en worden door middel van waardeveranderingen van beleggingen ten laste van het resultaat gebracht.

Bij transacties in Luxemburgse NN IP fondsen worden hier geen kosten opgenomen. Bij aan- en verkopen in Luxemburgse NN IP fondsen wordt swing pricing toegepast. Swing pricing houdt in dat, voor zover de omvang van de dagelijkse in- of uitstroom een bepaalde drempel overschrijdt, de intrinsieke waarde van het aandeel wordt verhoogd dan wel verlaagd met een factor. De aanpassing van de intrinsieke waarde van een aandeel van het Subfonds, dat volledig ten goede komt van het Subfonds, dient ter dekking van door het Subfonds te maken transactiekosten bij het beleggen in of verkopen van financiële instrumenten, zodat zittende aandeelhouders niet worden benadeeld.

3.7.2 Portfolio turnover ratio

	2018	2017
Aankopen van beleggingen	1.074.574	300.279
Verkopen van beleggingen	1.400.093	319.845
Totaal van beleggingstransacties	2.474.667	620.124
Uitgifte van aandelen	148.852	162.914
Inkopen van aandelen	517.856	293.431
Totaal mutaties in aandelen	666.708	456.345
Portfolio turnover	1.807.959	163.779
Gemiddeld eigen vermogen	1.785.247	2.182.112
Portfolio turnover ratio	101	8

In de portfolio turnover ratio (PTR) wordt de verhouding uitgedrukt tussen de totale omvang van de beleggingstransacties enerzijds en het gemiddeld eigen vermogen anderzijds. De ratio beoogt een indicatie te geven van de omloopsnelheid van de portefeuille van een beleggingsinstelling en is daarmee een maatstaf voor zowel de mate van actief beleggingsbeheer als voor de daaruit voortvloeiende transactiekosten. Indien de berekening leidt tot een negatieve uitkomst is de PTR nihil.

Bij de bepaling van de totale omvang van de beleggingstransacties wordt de som van aan- en verkopen van beleggingen verminderd met de som van uitgifte en inkoop van aandelen. Hierbij zijn alle beleggingscategorieën betrokken met uitzondering van deposito's. Uitgifte en inkoop van aandelen in het kader van omzetting naar een andere aandelenklasse binnen het Subfonds zijn hierbij buiten beschouwing gelaten. Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

De PTR is dit jaar beïnvloed door een omzetting in aandelenklasse(n) van de beleggingsfondsen, waarin door het Subfonds wordt belegd. Bij deze omzetting zijn geen transactiekosten in rekening gebracht.

3.7.3 Gelieerde partijen

In het kader van de uitvoering van het beleggingsbeleid van het Subfonds kan gebruik worden gemaakt van de diensten van gelieerde partijen. Gelieerde partijen zijn in dit verband alle vennootschappen en andere bedrijfsonderdelen behorend tot NN Group N.V. Het betreft onder meer het beheer van het Subfonds, het uitvoeren van beleggingstransacties, het uitzetten en aantrekken van liquide middelen en het aangaan van leningen. Deze dienstverlening vindt plaats tegen marktconforme voorwaarden.

In het verslagjaar is gebruik gemaakt van de volgende diensten van tot NN Group N.V. behorende bedrijfsonderdelen:

- Voor de beheeractiviteiten wordt voor Aandelenklassen P, O, U en G een managementvergoeding in rekening gebracht. Voor de hoogte van het percentage verwijzen wij naar de informatie per Aandelenklasse in dit jaarverslag.
- Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid zijn er binnen het Subfonds aan- en verkooptransacties verricht in andere NN IP fondsen zoals nader toegelicht in de toelichting op de balans.

3.7.4 Retourprovisies, softdollar-arrangementen en commission sharing arrangementen

Retourprovisies

In de verslagperiode hebben geen specifieke overeenkomsten gegolden inzake retourprovisie en zijn evenmin bedragen uit dien hoofde ten gunste gebracht van de beheerder van het Subfonds.

Softdollar-arrangementen

Van een softdollar-arrangement is onder meer sprake indien een financiële dienstverlener producten, zoals research informatie, ter beschikking stelt aan de beheerder als onderdeel van de services die verband houden met het uitvoeren van beleggingstransacties. NN Investment Partners B.V. heeft besloten geen gebruik meer te maken van deze provisies vanaf 1 januari 2018, en de benodigde research vanaf dat moment uit eigen zak te betalen voor de fondsen die door haar direct beheerd worden. Dat geldt ook voor direct aan NN Investment Partners B.V. gelieerde partijen. Voor derde partijen die ingezet zijn voor het beheer van de fondsen geldt dat zij, onder omstandigheden, wel gebruik kunnen maken van softdollar arrangementen. Indien een derde partij in haar werkzaamheden voor onze fondsendergelijke informatie van financiële dienstverleners ontvangt kan het zijn dat daar geen contractuele afspraken aan ten grondslag liggen.

Commission sharing arrangementen

In verband met de invoering van MiFID II per 3 januari 2018 zijn de commission sharing overeenkomsten beëindigd voor die Subfondsen die door NN Investment Partners B.V. of aan haar direct gelieerde partijen beheerd worden. Voor derde partijen geldt hetzelfde als voor softdollar-arrangementen.

3.7.5 Voorgestelde resultaatbestemming

Aan de komende Algemene Vergadering zal worden voorgesteld om zowel voor Aandelenklasse P als Aandelenklasse O een bedrag ad € 0,85 per aandeel als dividenduitkering beschikbaar te stellen. Uit hoofde van de fiscale status is geen dividendbelasting verschuldigd over de dividenduitkering. Het Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening zal ten laste van de Overige reserves van Aandelenklasse P worden gebracht en zal worden toegevoegd aan de Overige reserves van Aandelenklasse O.

Het Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening zal ten laste van de Overige reserves van Aandelenklassen U, G en Z worden gebracht.

3.7.6 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

3.8 Toelichting Aandelenklasse P

3.8.1 Vermogensmutatieoverzicht

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	536.969	595.456
Uitgifte van aandelen	14.680	105.062
Inkoop van aandelen	-313.147	-123.790
Dividend	-6.990	-37.434
	-305.457	-56.162
Inkomsten uit beleggingen	5.759	13.804
Overige resultaten	40	110
Beheerkosten	-1.032	-2.487
Overige kosten	-258	-622
Interestlasten	-17	-32
	4.492	10.773
Waardeveranderingen van beleggingen	-6.798	-13.098
Stand einde verslagperiode	229.206	536.969

3.8.2 Vermogensgegevens

	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen (x € 1.000)	229.206	536.969
Aantal geplaatste aandelen (stuks)	6.636.094	14.979.983
Intrinsieke waarde per aandeel (in €)	34,54	35,85
Netto rendement Aandelenklasse (%)	-0,86	-0,45
Rendement van de index (%)	0,41	0,68
Relatief rendement (%)	-1,27	-1,13

3.8.3 Kosten

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Managementvergoeding	1.032	2.487
Vaste Overige Kostenvergoeding	258	622
Totale kosten Aandelenklasse P	1.290	3.109

De managementvergoeding voor Aandelenklasse P van het Subfonds bedraagt ultimo verslagperiode 0,40% per jaar te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse P aan het einde van iedere dag.

De Vaste Overige Kostenvergoeding (VOK) van Aandelenklasse P van het Subfonds bedraagt 0,10% per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse P aan het einde van iedere dag. Voor zover van toepassing zijn in de VOK tevens opgenomen de kosten die zijn begrepen in de waarde van beleggingsfondsen en de fee sharing kosten van security lending.

Deze vaste vergoeding dient ter vergoeding van reguliere en/of doorlopende kosten zoals de kosten van de administratie, de verslaggeving (waaronder mede te verstaan de kosten van datavoorziening en het verwerken en berekenen van financiële gegevens van het beleggingsfonds), de bewaring van de activa, de accountant, het toezicht, de eventuele beursnotering, het verrichten van betalingen, publicaties, vergaderingen van aandeelhouders, gerechtelijke procedures inclusief eventuele class actions, zgn. fee sharing arrangementen in het kader van securities lending activiteiten, de kosten van zogenaamde collateral management activiteiten (betreffende het beheer van het onderpand) alsmede externe adviseurs en service providers zoals in voorkomende gevallen de Fund Agent.

Het aan Aandelenklasse P toe te rekenen bedrag accountantskosten 2018 is begrepen in de Vaste Overige Kostenvergoeding en betreft voor 2 (2017: 4) aan kosten gerelateerd aan de controle van de jaarrekening en <1 (2017: <1) aan andere controleopdrachten. Er zijn geen accountantskosten gerelateerd aan advies en andere niet-controle diensten.

Kostenvergelijking

Op grond van RJ 615.405 dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de echte kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het Prospectus worden gemaakt. Aangezien de managementvergoeding wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen is in het Prospectus geen absoluut niveau aangegeven voor deze kosten.

Daarnaast geldt voor aandelenklasse P dat de overige kosten een Vaste Overige Kostenvergoeding (VOK) betreft die eveneens wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen. Om voornoemde redenen is een vergelijkend overzicht met het kostenniveau van het Prospectus niet opgenomen in deze jaarrekening.

Lopende kosten factor

De Lopende kosten factor betreft een kosten factor waarbij de verhouding wordt uitgedrukt tussen de kosten die in het verslagjaar ten laste van het resultaat zijn gebracht enerzijds en het gemiddelde eigen vermogen van de aandelenklasse anderzijds.

Het Subfonds belegt direct of indirect in andere door de beheerder of een met de beheerder verbonden beheerder beheerde icbe's of beleggingsinstellingen. De kosten van die icbe's of beleggingsinstellingen worden meegenomen bij het bepalen van het niveau van de kosten van het Subfonds. Bij Aandelenklasse P van het Subfonds zijn deze kosten verdisconteerd in de VOK.

Bij de berekening van de Lopende kosten factor zijn de kosten die verband houden met de uitvoering van beleggingstransacties niet begrepen in de kosten maar in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen. Kosten die zijn verschuldigd door aandeelhouders in verband met het toetreden dan wel het uittreden van het Subfonds blijven in het kader van de Lopende kosten factor buiten beschouwing.

Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

	2018	2017
Managementvergoeding	0,40%	0,40%
Overige Kosten	0,10%	0,10%
Totaal Aandelenklasse P	0,50%	0,50%

De component 'Overige kosten' betreft de Vaste Overige Kostenvergoeding zoals opgenomen in de paragraaf 'Kosten'.

3.9 Toelichting Aandelenklasse O

3.9.1 Vermogensmutatieoverzicht

Over de periode 17 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018
Stand begin verslagperiode	-
Uitgifte van aandelen	295.513
Inkoop van aandelen	-297.098
Dividend	-42
	-1.627
Inkomsten uit beleggingen	1.242
Overige resultaten	9
Beheerkosten	-152
Overige kosten	-54
Interestlasten	-6
	1.039
Waardeveranderingen van beleggingen	782
Stand einde verslagperiode	194

3.9.2 Vermogensgegevens

	31-12-2018
Eigen vermogen (x € 1.000)	194
Aantal geplaatste aandelen (stuks)	5.618
Intrinsieke waarde per aandeel (in €)	34,57
Netto rendement Aandelenklasse (%)	-0,78
Rendement van de index (%)	0,50
Relatief rendement (%)	-1,28

3.9.3 Kosten

Over de periode 17 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018
Managementvergoeding	152
Vaste Overige Kostenvergoeding	54
Totale kosten Aandelenklasse O	206

De managementvergoeding van Aandelenklasse O van het Subfonds bedraagt 0,28% per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse O aan het einde van iedere dag.

De Vaste Overige Kostenvergoeding (VOK) van Aandelenklasse O van het Subfonds bedraagt 0,10% per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse O aan het einde van iedere dag. Voor zover van toepassing zijn in de VOK tevens opgenomen de kosten die zijn begrepen in de waarde van beleggingsfondsen en de fee sharing kosten van security lending.

Deze vaste vergoeding dient ter vergoeding van reguliere en/of doorlopende kosten zoals de kosten van de administratie, de verslaggeving (waaronder mede te verstaan de kosten van datavoorziening en het verwerken en berekenen van financiële gegevens van het beleggingsfonds), de bewaring van de activa, de accountant, het toezicht, de eventuele beursnotering, het verrichten van betalingen, publicaties, vergaderingen van aandeelhouders, gerechtelijke procedures inclusief eventuele class actions, zgn. fee sharing arrangementen in het kader van securities lending activiteiten, de kosten van zogenaamde collateral management activiteiten (betreffende het beheer van het onderpand) alsmede externe adviseurs en service providers zoals in voorkomende gevallen de Fund Agent.

Het aan Aandelenklasse O toe te rekenen bedrag accountantskosten 2018 is begrepen in de Vaste Overige Kostenvergoeding en betreft voor <1 aan kosten gerelateerd aan de controle van de jaarrekening en <1 aan andere controleopdrachten. Er zijn geen accountantskosten gerelateerd aan advies en andere niet-controle diensten.

Kostenvergelijking

Op grond van RJ 615.405 dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de echte kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het Prospectus worden gemaakt. Aangezien de managementvergoeding wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen is in het Prospectus geen absoluut niveau aangegeven voor deze kosten.

Daarnaast geldt voor aandelenklasse O dat de overige kosten een Vaste Overige Kostenvergoeding (VOK) betreft die eveneens wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen. Om voornoemde redenen is een vergelijkend overzicht met het kostenniveau van het Prospectus niet opgenomen in deze jaarrekening.

Lopende kosten factor

De Lopende kosten factor betreft een kosten factor waarbij de verhouding wordt uitgedrukt tussen de kosten die in het verslagjaar ten laste van het resultaat zijn gebracht enerzijds en het gemiddelde eigen vermogen van de aandelenklasse anderzijds.

Het Subfonds belegt direct of indirect in andere door de beheerder of een met de beheerder verbonden beheerder beheerde icbe's of beleggingsinstellingen. De kosten van die icbe's of beleggingsinstellingen worden meegenomen bij het bepalen van het niveau van de kosten van het Subfonds. Bij Aandelenklasse O van het Subfonds zijn deze kosten verdisconteerd in de VOK.

Bij de berekening van de Lopende kosten factor zijn de kosten die verband houden met de uitvoering van beleggingstransacties niet begrepen in de kosten maar in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen. Kosten die zijn verschuldigd door aandeelhouders in verband met het toetreden dan wel het uittreden van het Subfonds blijven in het kader van de Lopende kosten factor buiten beschouwing.

Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebeoordeling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

	2018
Managementvergoeding	0,28%
Overige Kosten	0,10%
Totaal Aandelenklasse O	0,38%

De component 'Overige kosten' betreft de Vaste Overige kostenvergoeding zoals opgenomen in de paragraaf 'Kosten'.

Aandelenklasse O van het Subfonds is op 17 januari 2018 gestart. De opgenomen lopende kosten factor over 2018 ad 0,38% betreft een geannualiseerd percentage.

3.10 Toelichting Aandelenklasse U

3.10.1 Vermogensmutatieoverzicht

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	427.780	434.277
Uitgifte van aandelen	43.885	43.115
Inkoop van aandelen	-54.767	-48.680
	-10.882	-5.565
Inkomsten uit beleggingen	9.223	9.603
Overige resultaten	3	14
Beheerkosten	-880	-906
Bewaarkosten	-18	-23
Overige kosten	-146	-155
Interestlasten	-28	-22
	8.154	8.511
Waardeveranderingen van beleggingen	-10.842	-9.443
Stand einde verslagperiode	414.210	427.780

3.10.2 Vermogensgegevens

	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen (x € 1.000)	414.210	427.780
Aantal geplaatste aandelen (stuks)	18.730.862	19.222.789
Intrinsieke waarde per aandeel (in €)	22,11	22,25
Netto rendement Aandelenklasse (%)	-0,63	-0,21
Rendement van de index (%)	0,41	0,68
Relatief rendement (%)	-1,04	-0,89

3.10.3 Kosten

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Managementvergoeding	880	906
Overige kosten	164	178
Totale kosten Aandelenklasse U	1.044	1.084

De managementvergoeding voor Aandelenklasse U van het Subfonds bedraagt 0,21% per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse U aan het einde van iedere dag.

De overige kosten betreffen reguliere en/of doorlopende kosten alsmede incidentele, buitengewone kosten en betreffen onder andere de kosten van: de administratie, de verslaggeving (waaronder mede te verstaan de kosten van datavoorziening en het verwerken en berekenen van financiële gegevens van het beleggingsfonds), de bewaring van de activa, de accountant, het toezicht, het verrichten van betalingen, publicaties, vergaderingen van aandeelhouders, gerechtelijke procedures inclusief eventuele class actions, zgn. fee sharing arrangementen in het kader van securities lending activiteiten, de kosten van zgn. collateral management activiteiten (betreffende het beheer van het onderpand) alsmede externe adviseurs en service providers zoals de Transfer Agent, een en ander voor zover deze kosten in rekening zijn gebracht.

Onder de Overige kosten tevens begrepen de reguliere en/of doorlopende kosten (met uitzondering van de taxe d'abonnement) voor het doorbeleggen in Aandelenklasse Zz van Luxemburgse NN IP fondsen.

De accountantskosten betreffen voor 3 (2017: 3) aan kosten gerelateerd aan de controle van de jaarrekening en 1 (2017: <1) aan andere controleopdrachten. Er zijn geen accountantskosten gerelateerd aan advies en andere niet-controle diensten.

Kostenvergelijking

Op grond van RJ 615.405 dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de echte kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het Prospectus worden gemaakt. Aangezien de managementvergoeding wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen is in het Prospectus geen absoluut niveau aangegeven voor deze kosten.

Voor aandelenklasse U zijn de overige kosten gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten ten laste van de aandelenklasse. Gezien de geringe (relatieve) omvang van de kosten zijn deze kosten niet nader gekwantificeerd in het Prospectus. Om voornoemde redenen is een vergelijkend overzicht met het kostenniveau van het Prospectus niet opgenomen in deze jaarrekening.

Lopende kosten factor

De Lopende kosten factor betreft een kosten factor waarbij de verhouding wordt uitgedrukt tussen de kosten die in het verslagjaar ten laste van het resultaat zijn gebracht enerzijds en het gemiddelde eigen vermogen van de aandelenklasse anderzijds.

Het Subfonds belegt direct of indirect in andere door de beheerder of een met de beheerder verbonden beheerder beheerde icbe's of beleggingsinstellingen. De kosten van die icbe's of beleggingsinstellingen worden meegenomen bij het bepalen van het niveau van de kosten van het Subfonds.

Bij de berekening van de Lopende kosten factor zijn de kosten die verband houden met de uitvoering van beleggingstransacties niet begrepen in de kosten maar in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen. Kosten die zijn verschuldigd door aandeelhouders in verband met het toetreden dan wel het uittreden van het Subfonds blijven in het kader van de Lopende kosten factor buiten beschouwing.

Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebeoordeling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

	2018	2017
Managementvergoeding	0,21%	0,21%
Overige kosten	0,06%	0,06%
Totaal Aandelenklasse U	0,27%	0,27%

De component 'Overige kosten' betreft de Overige kosten zoals opgenomen in de paragraaf 'Kosten'.

Tevens zijn hieronder opgenomen kosten die zijn begrepen in de waarde van beleggingsfondsen, waarin gedurende het verslagjaar is deelgenomen. De lopende kosten begrepen in de waarde van beleggingsfondsen in de verslagperiode is voor deze Aandelenklasse 0,02% (2017: 0,02%).

3.11 Toelichting Aandelenklasse G

3.11.1 Vermogensmutatieoverzicht

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	27.821	34.046
Uitgifte van aandelen	473	981
Inkoop van aandelen	-3.287	-7.091
	-2.814	-6.110
Inkomsten uit beleggingen	570	673
Overige resultaten	1	1
Beheerkosten	-62	-73
Bewaarkosten	-1	-1
Overige kosten	-12	-14
Interestlasten	-2	-2
	494	584
Waardeveranderingen van beleggingen	-676	-699
Stand einde verslagperiode	24.825	27.821

3.11.2 Vermogensgegevens

	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen (x € 1.000)	24.825	27.821
Aantal geplaatste aandelen (stuks)	1.124.918	1.252.235
Intrinsieke waarde per aandeel (in €)	22,07	22,22
Netto rendement Aandelenklasse (%)	-0,67	-0,25
Rendement van de index (%)	0,41	0,68
Relatief rendement (%)	-1,08	-0,93

3.11.3 Kosten

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Managementvergoeding	62	73
Overige kosten	13	15
Totale kosten Aandelenklasse G	75	88

De managementvergoeding van Aandelenklasse G van het Subfonds bedraagt 0,24% per jaar, te herleiden naar een percentage op dagbasis dat wordt berekend over het totale vermogen van Aandelenklasse G aan het einde van iedere dag.

De overige kosten betreffen reguliere en/of doorlopende kosten alsmede incidentele, buitengewone kosten en betreffen onder andere de kosten van: de administratie, de verslaggeving (waaronder mede te verstaan de kosten van datavoorziening en het verwerken en berekenen van financiële gegevens van het beleggingsfonds), de bewaring van de activa, de accountant, het toezicht, het verrichten van betalingen, publicaties, vergaderingen van aandeelhouders, gerechtelijke procedures inclusief eventuele class actions, zgn. fee sharing arrangementen in het kader van securities lending activiteiten, de kosten van zgn. collateral management activiteiten (betreffende het beheer van het onderpand) alsmede externe adviseurs en service providers zoals de Transfer Agent, een en ander voor zover deze kosten in rekening zijn gebracht.

Onder de Overige kosten tevens begrepen de reguliere en/of doorlopende kosten (met uitzondering van de taxe d'abonnement) voor het doorbeleggen in Aandelenklasse Zz van Luxemburgse NN IP fondsen.

De accountantskosten betreffen voor <1 (2017: <1) aan kosten gerelateerd aan de controle van de jaarrekening en <1 (2017: <1) aan andere controleopdrachten. Er zijn geen accountantskosten gerelateerd aan advies en andere niet-controle diensten.

Kostenvergelijking

Op grond van RJ 615.405 dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de echte kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het Prospectus worden gemaakt. Aangezien de managementvergoeding wordt berekend als een percentage over het beheerd vermogen is in het Prospectus geen absoluut niveau aangegeven voor deze kosten.

Voor aandelenklasse G zijn de overige kosten gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten ten laste van de aandelenklasse. Gezien de geringe (relatieve) omvang van de kosten zijn deze kosten niet nader gekwantificeerd in het Prospectus. Om voornoemde redenen is een vergelijkend overzicht met het kostenniveau van het Prospectus niet opgenomen in deze jaarrekening.

Lopende kosten factor

De Lopende kosten factor betreft een kosten factor waarbij de verhouding wordt uitgedrukt tussen de kosten die in het verslagjaar ten laste van het resultaat zijn gebracht enerzijds en het gemiddelde eigen vermogen van de aandelenklasse anderzijds.

Het Subfonds belegt direct of indirect in andere door de beheerder of een met de beheerder verbonden beheerder beheerde icbe's of beleggingsinstellingen. De kosten van die icbe's of beleggingsinstellingen worden meegenomen bij het bepalen van het niveau van de kosten van het Subfonds.

Bij de berekening van de Lopende kosten factor zijn de kosten die verband houden met de uitvoering van beleggingstransacties niet begrepen in de kosten maar in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen. Kosten die zijn verschuldigd door aandeelhouders in verband met het toetreden dan wel het uittreden van het Subfonds blijven in het kader van de Lopende kosten factor buiten beschouwing.

Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

	2018	2017
Managementvergoeding	0,24%	0,24%
Overige kosten	0,07%	0,07%
Totaal Aandelenklasse G	0,31%	0,31%

De component 'Overige kosten' betreft de Overige kosten zoals opgenomen in de paragraaf 'Kosten'.

Tevens zijn hieronder opgenomen kosten die zijn begrepen in de waarde van beleggingsfondsen, waarin gedurende het verslagjaar is deelgenomen. De lopende kosten begrepen in de waarde van beleggingsfondsen in de verslagperiode is voor deze Aandelenklasse 0,02% (2017: 0,02%).

3.12 Toelichting Aandelenklasse Z

3.12.1 Vermogensmutatieoverzicht

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Stand begin verslagperiode	1.057.300	1.157.983
Uitgifte van aandelen	52.105	13.756
Inkoop van aandelen	-107.361	-113.870
	-55.256	-100.114
Inkomsten uit beleggingen	22.650	24.349
Overige resultaten	7	34
Bewaarkosten	-45	-59
Overige kosten	-347	-384
Interestlasten	-68	-56
	22.197	23.884
Waardeveranderingen van beleggingen	-27.031	-24.453
Stand einde verslagperiode	997.210	1.057.300

3.12.2 Vermogensgegevens

	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen (x € 1.000)	997.210	1.057.300
Aantal geplaatste aandelen (stuks)	42.999.269	45.398.994
Intrinsieke waarde per aandeel (in €)	23,19	23,29
Netto rendement Aandelenklasse (%)	-0,42	-
Rendement van de index (%)	0,41	0,68
Relatief rendement (%)	-0,83	-0,68

3.12.3 Kosten

Over de periode 1 januari tot en met 31 december

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Overige kosten	392	443
Totale kosten Aandelenklasse Z	392	443

De overige kosten betreffen reguliere en/of doorlopende kosten alsmede incidentele, buitengewone kosten en betreffen onder andere de kosten van: de administratie, de verslaggeving (waaronder mede te verstaan de kosten van datavoorziening en het verwerken en berekenen van financiële gegevens van het beleggingsfonds), de bewaring van de activa, de accountant, het toezicht, het verrichten van betalingen, publicaties, vergaderingen van aandeelhouders, gerechtelijke procedures inclusief eventuele class actions, zgn. fee sharing arrangementen in het kader van securities lending activiteiten, de kosten van zgn. collateral management activiteiten (betreffende het beheer van het onderpand) alsmede externe adviseurs en service providers zoals de Transfer Agent, een en ander voor zover deze kosten in rekening zijn gebracht.

Onder de Overige kosten tevens begrepen de reguliere en/of doorlopende kosten (met uitzondering van de taxe d'abonnement) voor het doorbeleggen in Aandelenklasse Zz van Luxemburgse NN IP fondsen.

De accountantskosten betreffen voor 7 (2017: 7) aan kosten gerelateerd aan de controle van de jaarrekening en 1 (2017: 1) aan andere controleopdrachten. Er zijn geen accountantskosten gerelateerd aan advies en andere niet-controle diensten.

Kostenvergelijking

Op grond van RJ 615.405 dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de echte kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het Prospectus worden gemaakt.

Voor aandelenklasse Z zijn de overige kosten gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten ten laste van de aandelenklasse. Gezien de geringe (relatieve) omvang van de kosten zijn deze kosten niet nader gekwantificeerd in het Prospectus. Om voornoemde reden is een vergelijkend overzicht met het kostenniveau van het Prospectus niet opgenomen in deze jaarrekening.

Lopende kosten factor

De Lopende kosten factor betreft een kosten factor waarbij de verhouding wordt uitgedrukt tussen de kosten die in het verslagjaar ten laste van het resultaat zijn gebracht enerzijds en het gemiddelde eigen vermogen van de aandelenklasse anderzijds.

Het Subfonds belegt direct of indirect in andere door de beheerder of een met de beheerder verbonden beheerder beheerde icbe's of beleggingsinstellingen. De kosten van die icbe's of beleggingsinstellingen worden meegenomen bij het bepalen van het niveau van de kosten van het Subfonds.

Bij de berekening van de Lopende kosten factor zijn de kosten die verband houden met de uitvoering van beleggingstransacties niet begrepen in de kosten maar in de kostprijs van de aankopen respectievelijk de opbrengstwaarde van de verkopen. Kosten die zijn verschuldigd door aandeelhouders in verband met het toetreden dan wel het uittreden van het Subfonds blijven in het kader van de Lopende kosten factor buiten beschouwing.

Het gemiddelde eigen vermogen wordt bepaald als het gewogen gemiddelde van het eigen vermogen op dagbasis, gebaseerd op het aantal dagen dat de intrinsieke waardebepaling plaatsvindt gedurende de verslaggevingsperiode.

	2018	2017
Overige kosten	0,05%	0,06%
Totaal Aandelenklasse Z	0,05%	0,06%

De component 'Overige kosten' betreft de Overige kosten zoals opgenomen in de paragraaf 'Kosten'.

Tevens zijn hieronder opgenomen kosten die zijn begrepen in de waarde van beleggingsfondsen, waarin gedurende het verslagjaar is deelgenomen. De lopende kosten begrepen in de waarde van beleggingsfondsen in de verslagperiode is voor deze Aandelenklasse 0,02% (2017: 0,02%).

3.13 Samenstelling van de beleggingen

Per 31 december 2018

Onderstaande samenstelling van de beleggingen geeft de obligaties en andere vastrentende waarden portefeuille in detail.

Valuta	Nominaal x 1.000	Percentage	Naam	Waarde x € 1.000
EUR	7.121	4,000	BELGIUM KINGDOM 03/28/2019	7.202
EUR	6.530	5,500	BELGIUM KINGDOM 03/28/2028	9.322
EUR	8.540	5,000	BELGIUM KINGDOM 03/28/2035	13.132
EUR	1.770	4,250	BELGIUM KINGDOM 03/28/2041	2.653
EUR	4.979	2,600	BELGIUM KINGDOM 06/22/2024	5.659
EUR	4.771	1,000	BELGIUM KINGDOM 06/22/2026	4.954
EUR	2.200	3,750	BELGIUM KINGDOM 06/22/2045	3.168
EUR	2.711	2,150	BELGIUM KINGDOM 06/22/2066	2.754
EUR	7.177	3,750	BELGIUM KINGDOM 09/28/2020	7.719
EUR	7.992	4,250	BELGIUM KINGDOM 09/28/2021	9.023
EUR	6.550	5,850	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 01/31/2022	7.740
EUR	4.479	5,400	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 01/31/2023	5.427
EUR	10.155	4,800	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 01/31/2024	12.352
EUR	5.988	4,200	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 01/31/2037	7.874
EUR	7.420	4,000	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 04/30/2020	7.856
EUR	8.674	5,500	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 04/30/2021	9.822
EUR	6.549	1,600	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 04/30/2025	6.898
EUR	17.049	1,950	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 04/30/2026	18.195
EUR	3.700	1,400	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 04/30/2028	3.716
EUR	11.946	5,750	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 07/30/2032	17.665
EUR	12.498	4,700	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 07/30/2041	17.658
EUR	1.902	3,450	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 07/30/2066	2.173
EUR	7.000	4,850	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 10/31/2020	7.655
EUR	5.260	2,150	BONOS Y OBLIG DEL ESTADO 10/31/2025	5.704
EUR	12.700	4,000	BUNDESREPUB. DEUTSCHLAND 01/04/2037	20.022
EUR	2.066	4,750	BUNDESREPUB. DEUTSCHLAND 07/04/2028	2.956
EUR	4.547	1,000	BUNDESRPUB DEUTSCHLAND 08/15/2024	4.862
EUR	33.121	0,000	BUNDESSCHATZANWEISUNGEN 03/13/2020	33.380
EUR	21.793	4,500	BUONI POLIENNALI DEL TES 03/01/2019	21.950
EUR	23.174	3,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 03/01/2021	24.689
EUR	3.660	3,500	BUONI POLIENNALI DEL TES 03/01/2030	3.886

Valuta	Nominaal x 1.000	Percentage	Naam	Waarde x € 1.000
EUR	32.254	1,350	BUONI POLIENNALI DEL TES 04/15/2022	32.370
EUR	15.000	0,700	BUONI POLIENNALI DEL TES 05/01/2020	15.070
EUR	5.000	3,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 05/01/2021	5.337
EUR	6.811	3,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 08/01/2021	7.293
EUR	6.357	5,000	BUONI POLIENNALI DEL TES 08/01/2039	7.823
EUR	12.255	4,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 09/01/2021	13.451
EUR	33.750	4,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 09/01/2028	39.882
EUR	4.698	5,000	BUONI POLIENNALI DEL TES 09/01/2040	5.769
EUR	6.733	4,750	BUONI POLIENNALI DEL TES 09/01/2044	8.133
EUR	6.514	0,650	BUONI POLIENNALI DEL TES 10/15/2023	6.212
EUR	13.833	9,000	BUONI POLIENNALI DEL TES 11/01/2023	18.460
EUR	34.770	5,250	BUONI POLIENNALI DEL TES 11/01/2029	42.597
EUR	5.251	1,250	BUONI POLIENNALI DEL TES 12/01/2026	4.855
EUR	14.504	3,375	CAISSE D'AMORT DETTE SOC 04/25/2021	15.759
EUR	15.908	4,375	CAISSE D'AMORT DETTE SOC 10/25/2021	18.005
EUR	43.898	0,500	DEUTSCHLAND I/L BOND 04/15/2030	53.395
EUR	14.036	3,625	EUROPEAN INVESTMENT BANK 03/14/2042	20.353
EUR	20.700	3,000	FRANCE (GOVT OF) 04/25/2022	23.009
EUR	40.590	2,000	FRANCE (GOVT OF) 05/25/2048	44.078
EUR	21.458	1,750	FRANCE (GOVT OF) 05/25/2066	20.747
EUR	44.730	0,700	FRANCE (GOVT OF) 07/25/2030	52.346
EUR	28.499	5,750	FRANCE (GOVT OF) 10/25/2032	46.097
EUR	1.039	2,000	IRISH TSY 02/18/2045	1.096
EUR	3.100	1,700	IRISH TSY 05/15/2037	3.161
EUR	18.575	4,500	IRISH TSY 04/18/2020	19.774
EUR	6.390	4,400	IRISH TSY 06/18/2019	6.538
EUR	2.211	5,400	IRISH TSY 03/13/2025	2.890
EUR	4.959	4,375	LAND NORDRHEIN-WESTFALEN 04/29/2022	5.714
EUR	8.566	4,125	OBRIGACOES DO TESOURO 04/14/2027	10.286
EUR	2.463	4,100	OBRIGACOES DO TESOURO 04/15/2037	3.005
EUR	8.195	2,200	OBRIGACOES DO TESOURO 10/17/2022	8.838
EUR	4.150	4,850	REPUBLIC OF AUSTRIA 03/15/2026	5.536
EUR	4.834	4,150	REPUBLIC OF AUSTRIA 03/15/2037	7.343
EUR	10.286	3,650	REPUBLIC OF AUSTRIA 04/20/2022	11.664
EUR	7.401	1,950	REPUBLIC OF AUSTRIA 06/18/2019	7.489
EUR	1.534	3,150	REPUBLIC OF AUSTRIA 06/20/2044	2.180
EUR	6.195	6,250	REPUBLIC OF AUSTRIA 07/15/2027	9.264

Valuta	Nominaal x 1.000	Percentage	Naam	Waarde x € 1.000
EUR	4.000	1,650	REPUBLIC OF AUSTRIA 10/21/2024	4.391
EUR	10.050	4,200	REPUBLIC OF POLAND 04/15/2020	10.628
EUR	5.170	1,500	REPUBLIC OF POLAND 09/09/2025	5.437
EUR	8.100	0,875	REPUBLIC OF POLAND 10/14/2021	8.282
EUR	1.752	3,625	SLOVAKIA GOVERNMENT BOND 01/16/2029	2.204
EUR	2.169	3,000	SLOVAKIA GOVERNMENT BOND 02/28/2023	2.443
Totaal				947.270
Beleggingsfondsen				637.882
Futures				-2.176
Interest Rate Swaps				29.318
Gekochte kredietderivaten				-5.172
Totaal van beleggingen				1.607.122

Voor de samenstelling van de beleggingen per 31 december 2017 wordt verwezen naar het jaarverslag 2017 van het Subfonds. Dit jaarverslag is beschikbaar op de website van de beheerder, www.nnip.nl.

Landenverdeling

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer naar land van vestiging van de emittent.

Land	Waarde x € 1.000 31-12-2018	% Fonds- vermogen	Waarde x € 1.000 31-12-2017	% Fonds- vermogen
Italië	257.775	15,5	291.235	14,2
Frankrijk	220.042	13,2	284.162	13,9
Spanje	130.734	7,8	170.873	8,3
Duitsland	120.329	7,2	20.696	1,0
België	65.587	3,9	83.337	4,1
Oostenrijk	47.868	2,9	48.827	2,4
Overige landen (belangen <2,5%)	104.935	6,3	127.412	6,2
	947.270	56,8	1.026.542	50,1

Den Haag, 19 april 2019

NN Investment Partners B.V.

4. Overige gegevens

4.1 Statutaire bepalingen omtrent resultaatbestemming

Volgens artikel 23 van de statuten van NN Paraplufonds 4 N.V. bepaalt de directie per soort aandelen welk gedeelte van het saldo wordt toegevoegd aan de voor de betreffende soort aangehouden overige reserve. Na de in de vorige zin bedoelde toevoeging wordt, voor zover mogelijk, op de prioriteitsaandelen een dividend uitgekeerd gelijk aan zes procent (6%) van het nominale bedrag van deze aandelen. Op de prioriteitsaandelen zal geen verdere uitkering van winst geschieden. Hetgeen daarna resteert wordt aan houders van gewone aandelen van de betreffende soort uitgekeerd tenzij de algemene vergadering anders bepaalt.

Ingeval het hiervoor bedoelde saldo van inkomsten en kosten negatief is, wordt dit bedrag afgeboekt van de overige reserve die wordt aangehouden voor de betreffende soort aandelen.

4.2 Bestuurdersbelangen

Het totale persoonlijke belang in aantal aandelen en optierechten dan wel nominale waarde bij obligaties dat de bestuurders, zoals zitting hebbend op de genoemde data, in (de beleggingen van) het Subfonds (inclusief beleggingen in de NN IP fondsen waarin wordt geparticipeerd) hadden per 31 december 2018 en per 1 januari 2018 wordt als volgt gespecificeerd:

	Type	31-12-2018	1-1-2018
NN (L) AAA ABS Z Cap EUR*	Indirect belang	9.064	4.262
NN (L) Liquid Eur A CAP EUR*	Indirect belang	-	4.262
NN Euro Credit Fonds – Z*	Indirect belang	9.064	4.262
NN Euro Obligatie Fonds – Z*	Indirect belang	7.769	3.653

* Het genoemde belang betreft een indirect toegekend economisch belang waarmee de bestuurders meedelen in de beleggingsresultaten van NN IP fondsen.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van NN Euro Obligatie Fonds en de vergadering van houders van prioriteitsaandelen van NN Paraplufonds 4 N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van NN Euro Obligatie Fonds, subfonds van NN Paraplufonds 4 N.V., per 31 december 2018 en van het resultaat en de kasstromen over 2018, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2018 van NN Euro Obligatie Fonds ('het Subfonds') te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening omvat:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de winst-en-verliesrekening over 2018;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2018; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van NN Euro Obligatie Fonds zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 8.320.000
- Gebaseerd op 0,50% van het eigen vermogen

Reikwijdte van de controle

- Controlewerkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen

Kernpunten

- Bestaan en waardering van de beleggingen
- Nauwkeurigheid van de bedrijfsopbrengsten

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 8.320.000 (2017: EUR 10.240.000). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het eigen vermogen van het Subfonds (2018: 0,50%; 2017: 0,50%). Wij beschouwen het eigen vermogen van een Subfonds als de meest geschikte benchmark, omdat het eigen vermogen van een beleggingsentiteit de waarde vertegenwoordigt, die een belegger zou kunnen krijgen bij verkoop van zijn aandeel in de beleggingsentiteit. Waardeveranderingen van beleggingen vormen een belangrijk onderdeel van de beleggingsopbrengsten en daarmee van het resultaat van een beleggingsentiteit. Gelet op de afhankelijkheid van de waardeveranderingen zijn zowel beleggingsopbrengsten als resultaat aan volatiliteit onderhevig en daardoor een minder

geschikte benchmark voor de materialiteit. De materialiteit is bepaald op basis van de karakteristieken van het Subfonds, waaronder de beleggingscategorie.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de beheerder van het Subfonds afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 416.000 rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

NN Euro Obligatie Fonds heeft geen werknemers in dienst en haar portefeuillebeheer, risicobeheer en de financiële- en beleggingsadministratie worden om die reden uitgevoerd door de beheerder, NN Investment Partners B.V. Wij zijn verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de door de beheerder verleende diensten en daarvoor hebben wij inzicht verworven in de aard en significantie van deze verleende diensten. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden die een externe accountant uitvoert op de voor NN Euro Obligatie Fonds relevante administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen van NN Investment Partners B.V. en de specifiek daarvoor opgestelde rapportages (zogenaamde ISAE 3402 type II rapportage). Onze controlewerkzaamheden bestaan onder meer uit het bepalen van de minimaal verwachte aanwezige beheersingsmaatregelen bij NN Investment Partners B.V. en het vaststellen van het bestaan en de werking van deze beheersingsmaatregelen aan de hand van de door de externe accountant gecertificeerde rapportage.

Uit bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden is gebleken dat de voor NN Euro Obligatie Fonds relevante interne beheersingsmaatregelen binnen de processen van NN Investment Partners B.V. toereikend zijn om te kunnen worden gebruikt in het uitvoeren van onze controle van de jaarrekening van NN Euro Obligatie Fonds.

Kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de beheerder van het Subfonds gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de kernpunten moet in dit kader worden gezien en niet als afzonderlijk oordeel over deze kernpunten.

Bestaan en waardering van de beleggingen

Omschrijving

De beleggingen van het Subfonds bedragen meer dan 90% van het balanstotaal. De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde die wordt bepaald op basis van marktinformatie. De vaststelling van de reële waarde per beleggingscategorie is toegelicht in hoofdstuk 3.4.4 van de toelichting. De waardering van de beleggingen is in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van het Subfonds. Wij schatten het risico op een materiële fout in de waardering van de beleggingen lager in. De beleggingen bestaan voor circa 59% uit beursgenoteerde effecten, waarvoor een actieve markt beschikbaar is. Daarnaast bestaan de beleggingen voor circa 39% uit beleggingen in beleggingsfondsen en voor het resterende percentage uit derivaten (futures, interest rate swaps en kredietderivaten). Vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot de jaarrekening als geheel, beschouwen wij het bestaan en de waardering van de beleggingen als een kernpunt van onze controle.

Onze aanpak

Onze controlewerkzaamheden bestonden onder meer uit:

- het vaststellen van het bestaan van de beleggingsportefeuille met rechtstreeks door ons ontvangen externe confirmaties van de depotbank ('custodian') en andere relevante tegenpartijen.
- het vaststellen dat de gehanteerde waardering tot stand is gekomen conform de voor de betreffende beleggingscategorie gedefinieerde methode. Wij hebben dit onder andere gedaan door het toetsen van de gehanteerde waarderingen van de beursgenoteerde beleggingen en de derivaten aan de hand van door ons zelfstandig bepaalde waardering op basis van in de markt waarneembare prijzen of inputvariabelen. Wij hebben hierbij gebruik gemaakt van onze waarderingsspecialisten. Voor de beleggingen in beleggingsfondsen hebben wij de waardering onder andere getoetst aan de hand van gecontroleerde financiële overzichten ter onderbouwing van de intrinsieke waarde per balansdatum.

Voorts hebben we de toereikendheid van de toelichting onder hoofdstuk 3.5.1 tot en met 3.5.7 van de toelichting geëvalueerd.

Onze observatie

Uit onze werkzaamheden is gebleken dat de beleggingen bestaan en dat de door de beheerder uitgevoerde waardering van de beleggingen heeft geresulteerd in een aanvaardbare waardering van de beleggingen in de jaarrekening. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Nauwkeurigheid van de bedrijfsopbrengsten

Omschrijving

De bedrijfsopbrengsten bestaan voornamelijk uit de 'Opbrengsten uit beleggingen' en 'Waardeveranderingen beleggingen'. De opbrengsten uit beleggingen bestaan uit interest. De waardeveranderingen beleggingen bestaan uit (on)gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen. De bedrijfsopbrengsten zijn gebaseerd op de grondslagen van resultaatbepaling zoals toegelicht in hoofdstuk 3.4.5 van de toelichting. De bedrijfsopbrengsten zijn in belangrijke mate bepalend voor de performance van het Subfonds. Om die reden beschouwen wij de nauwkeurigheid van de bedrijfsopbrengsten als een kernpunt van onze controle.

Onze aanpak

Onze controlewerkzaamheden bestonden onder meer uit:

- het vaststellen van de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersmaatregelen bij de beheerder, zoals hierboven beschreven in de paragraaf 'Reikwijdte van onze controle – uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners'.
- het vaststellen van de nauwkeurigheid van de opbrengsten uit beleggingen door het toepassen van data-analysetechnieken waarbij, op basis van de samenstelling van de beleggingen in combinatie met de in de markt waarneembare informatie over opbrengsten uit beleggingen, een verwachte uitkomst is bepaald. Deze uitkomst is vergeleken met de verantwoorde opbrengsten uit beleggingen. Wij hebben hierbij gebruik gemaakt van onze specialisten.
- het vaststellen van de nauwkeurigheid van de waardeveranderingen beleggingen door de ongerealiseerde waardeveranderingen aan te sluiten met de controle van het bestaan en de waardering van de beleggingen (zie kernpunt Bestaan en waardering van de beleggingen). De gerealiseerde waardeveranderingen hebben wij gecontroleerd door middel van het toepassen van data-analysetechnieken waarbij, op basis van de samenstelling van de beleggingen, een samengestelde benchmark is bepaald, die vervolgens is gebruikt om een verwachte performance op dagbasis te bepalen. Deze performance is vergeleken met de verantwoorde performance van het Subfonds. Wij hebben hierbij gebruik gemaakt van onze specialisten.

Voorts hebben we de toereikendheid van de toelichting onder hoofdstuk 3.6.1 tot en met 3.6.3 van de toelichting geëvalueerd.

Onze observatie

Uit onze werkzaamheden is gebleken dat de bedrijfsopbrengsten nauwkeurig zijn verantwoord en dat de toelichting toereikend is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Algemene informatie;
- Bestuursverslag; en
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder van het Subfonds is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Bestuursverslag en de Overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 juni 2016 benoemd als accountant van NN Paraplufonds 4 N.V. voor de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Verleende diensten

Wij hebben in de periode waarover onze wettelijke controle van de jaarrekening betrekking heeft, naast deze controle, de volgende diensten geleverd aan NN Euro Obligatie Fonds:

- onderzoek van het prospectus (assurance-opdracht); en
- onderzoek van de naleving ICBE beleggingsrestricties (assurance-opdracht).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder van het Subfonds voor de jaarrekening

De beheerder van het Subfonds is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of het Subfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om het Subfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Subfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in de bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 19 april 2019

KPMG Accountants N.V.

G.J. Hoeve RA

Bijlage: Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Bijlage

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het Subfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder van het Subfonds en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheerder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Subfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het Subfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de beheerder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de beheerder en het orgaan met de auditcomité taken op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang (de vergadering van houders van prioriteitsaandelen van NN Paraplufonds 4 N.V.). De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de beheerder van het Subfonds dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de beheerder van het Subfonds hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.